БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ

ЎЗБЕКИСТОН КП МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ, ЎЗБЕКИСТОН ССР ОЛИЙ СОВЕТИ ВА МИНИСТРЛАР СОВЕТИ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1918 ЙИЛ 21 ИЮНДАН ЧИҚА БОШЛАГАН | № 71 (16.761). | 27 март 1977 йил, якшанба | Баҳоси 2 тийин.

Саноатчилар зафари

Сирдарё областидаги саноат корхоналарининг коллективлари КПСС XXV съезди тарихий қарорларини амалга ошира бориб, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасига қўшилиб, саноат маҳсулотини реализация қилиш ҳажми юзасидан квартал планини муддатидан аввал, 25 мартда бажардилар. Ой охиригача планга қўшимча равишда 2,6 миллион сўмлик кўпроқ маҳсулот реализация қилинади. (ЎзТАГ).

ЕРГА ЧИГИТ ТУШДИ

НАМАНГАН [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. Улуғ Октябрнинг 60 йиллик юбилейи йилида ҳар қачонгидан улкан хирмон кўтариш ишқида меҳнат қилаётган пахтакорлар баҳорнинг қулай келган ҳар кунидан фойдаланиб, чигит экиш кампаниясини тез ва соз ўтказиш учун курашмоқдалар. Тўрақўрғон районидаги «Намуна» колхози аъзолари областда биринчилардан бўлиб тупроққа уруғ ташладилар. Янги ўзлаштирилган ерларда деҳқончилик қилаётган Турсунбой Хушматов, Эргашбой Қаҳҳоров бошлиқ бригадаларда бу иш тезкорлик билан олиб борилмоқда. Моҳир механизатор Борибой Тожибоев, сеялкачи Турғинбой Камоловлар кунига 7-8 гектар ерга чигит экмоқдалар.

ЧЕТ ЭЛ КАСАБА СОЮЗ ДЕЛЕГАЦИЯЛАРИ ШАРАФИГА

Бутуниттифоқ касаба союзлари марказий совети СССР касаба союзларининг XVI съезди ишларида қатнашган чет эл делегациялари шарафига 25 мартда қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида КПСС Марказий Комитетининг секретарлари И. В. Капитонов, В. И. Долгих, касаба союзлари ва ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоблари, Жаҳон касаба союзлари федерациясининг раҳбарлари, чет мамлакатлар касаба союз активлари, ВЦСПС аъзолари, ишлаб чиқариш илғорлари ва новаторлари, жамоат ва давлат арбоблари, фан, маданият ва санъат ходимлари қатнашдилар.

Қабул маросими иштирокчиларини ВЦСПС Раиси А. И. Шибаев табриклади.

Чет эл делегациялари номидан Жаҳон касаба союзлари федерациясининг бош секретари П. Жансус нутқ сўзлади.

Қабул маросими самимий ва дўстона руҳда ўтди.

(ТАСС).

ИШЧИ КОММУНИСТ

Башариятнинг улуғ доҳийси В. И. Лениннинг — ўз мамлакатини ишчилар синфининг илғор қисмигина, унинг авангардигина идора қила олади, — деган кўрсатмаларини Совет ҳокимиятининг салкам 60 йиллик улуғвор тараққиёт тарихи яққол исботлаб турибди. Ҳамиша олдинги сафларда бориш, ҳаётда шахсий ибрат намуналарини намойиш этиш, умумжамиятнинг манфаатлари йўлида масъулиятни чуқур ҳис қилиш коммунистнинг ва демак ишчи коммунистнинг ҳам бугунги онгли қиёфасини яққол кўрсатиб турувчи эътиборли белгилардир. Жамиятимиз тараққиётида, экономикамизни ривожлантиришда, коммунистик идеалларнинг барқарорлигида ишчилар синфининг роли беқиёсдир.

Ишчилар синфи мамлакатимиз тараққиёти тарихида ўз фидойилиги, партия даъватларига ҳамиша содиқлиги, жамиятнинг етакчи-авангарди бўлиш каби хислатлари билан меҳнаткашлар барча қатламларини ўз ортидан эргаштира олиш натижасида жуда катта обрў-эътибор қозонди. Ишчилар синфи партия идеалларига астойдил содиқ бўлиб, халқ иши учун онгли курашчи, меҳнатда ва турмушда бизни коммунизмга яқинлаштираётган анъаналарнинг ижодкоридир.

Мамлакатимиздаги барча кишилар сингари Ўзбекистон ишчилари ҳам Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини меҳнатда катта муваффақиятлар билан кутиб олиш учун кураш мусобақасининг олдинги сафларида бормоқдалар. Улар Совет ҳокимиятининг бутун тарихи мобайнида қўлга киритилган барча ютуқларни мустаҳкамлаш билан бирга, коммунизмнинг моддий-техника базасини вужудга келтириш ҳаракатида ташаббус ва ташкилотчилик намуналарини кўрсатмоқдалар. Республикамиз экономикасини юксалтиришда ишчилар синфининг беқиёс ҳиссаси борлиги билан ғурурланишга ҳақлимиз. Бугунги ишчи моддий бойликлар яратувчигина бўлиб қолмасдан, ўз коллективининг таянчи, ишлаб чиқаришда фаол қатнашувчи, жамоат ишларида намуна кўрсатаётган илғор кишидир. Бундай ишчилар билан ҳар биримиз фахрланамиз. «Ташсельмаш» заводининг ташаббускор ишчиси, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Маҳмуд Мўйдинов партия XXV съездида КПСС Марказий ревизия комиссиясининг аъзоси қилиб сайланганлиги республикамиз барча ишчилари учун катта шарафдир. Наманган шойи газламалар комбинатининг илғор йигирувчиси, КПСС XXV съездининг делегати Роҳатой Юсупова ўз илғор тажрибаларини ёшларга қунт билан ўргатиб, ишчилар синфининг муносиб ўринбосарларини тайёрлашга ажойиб ҳисса қўшмоқда. У ўз шахсий ибрати билан шогирдлари даврасида катта обрў орттирган эъзозли ишчи коммунистдир. Шаҳрисабз шаҳридаги 35-автотранспорт корхонасининг донгдор шофери, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Патто Абдураҳмонов транспорт воситаларидан унумли фойдаланишда ҳамкасбларига намуна кўрсатмоқда.

Бугунги ишчи фақат ўз меҳнати учунгина эмас бригадаси, цехи, корхонаси учун қайғуради. Кўпчиликнинг ғамини ейиш, умум иши учун қайғуриш ишчи коммунистнинг сиёсий жиҳатдан баркамоллиги намунасидир. Шундай масъулият ва ишлаб чиқаришда ибрат кўрсатиш муваффақиятларимизнинг гаровидирки, ўнинчи беш йилликнинг улкан марраларини эгаллаш учун кураш ҳаракатида ишчиларнинг бу хислати алоҳида намоён бўлмоқда. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети шу йилнинг ўзида ишчилар синфининг қатор янги ташаббусларини маъқуллади. Октябрнинг шонли юбилейини меҳнатда юксак кўрсаткичлар билан нишонлаш юзасидан саноатимизнинг ўн тўрт нафар илғор ишчиси ва ўн беш нафар қурувчи-монтажчиси бошлаган ажойиб ватанпарварлик ташаббуслари жойларда кенг ёйилмоқда. Бу шонли ҳаракатнинг издошлари кўпайиб боряпти. Мусобақа давомида илғорлар, ғолиблargина эмас, қолоқлар ҳам аниқланади. Ишчилар синфининг бугунги социалистик мусобақаси куч-ғайратни умумий юксалишни жадаллаштириш учун қолоқ участкаларни илғорлар даражасига кўтаришга сафарбар этишда ёрдам бермоқда.

Илғор корхоналарнинг партия ташкилотлари ишчи коммунистларнинг шахсий ибратини кенг ёйиш масалаларига алоҳида эътибор бермоқдалар. Партия ташкилотларининг иш методи ва услуби такомиллашган сари коммунистнинг шахсий ибрати партиявий таъсир кўрсатишнинг синалган воситаси бўлиб қолганлиги тобора кўпроқ аҳамият касб этаверади. Бу бежиз эмас. Партия аъзосининг сўзи билан иши бир. Унинг ваъдаси амалий иш билан рўёбга чиқади. Ишчи коммунист бошқаларни ўз ортидан боришга даъват этар экан, унинг ўзи ҳамиша бир қадам олдинда юрмоғи керак. Худди шу бир қадам олға бориш ташвиқотнинг моддий ифодаси бўлиб хизмат қилади. Коммунистнинг бу ибрати бошқаларга, унинг ортидан борувчиларга беқиёс мадад — моддий куч бахш этади. Ўн ташаббускор ишчи бир беш йилликда ўн йиллик шахсий топшириғини адо этиш ғайрати билан майдонга чиққанида худди шундай бўлди. Юзлаб ишчилар бу намунага лаббай деб жавоб бердилар. Бу қутлуғ ҳаракат издошлари ҳар бир коллективда ўнлаб саналади. Уларнинг аксарияти ҳозирнинг ўзидаёқ беш йилликнинг 2,5-3 йили ҳажмида иш бажариб қўйдилар.

КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XIX съезди қарорларини амалга ошириш учун қизғин иш бораётган ҳозирги кунларда коммунистлар ўзларига ва бошқаларга нисбатан талабчанликни янада оширишлари зарур. Топширилган иш учун масъулиятни ошириш ва бошқалардан шуни талаб қилиш ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларнинг кўлами кенгайиб борганлигидагина эмас, балки ишлаб чиқаришда катта сифат ўзгаришлари юз бераётганлиги билан ҳам изоҳланади. Партия ташкилотлари ана шу катта вазифаларни шараф билан адо этишда коммунистларнинг фаол қатнашувини таъминлашга даъват этилганлар.

Партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотлари хўжалик органлари билан мустаҳкам ҳамкорликда ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш, маҳсулот сифатини кўтариш, хом ашё ва маблағларни тежаш ғолибларини рағбатлантириб боришлари керак. Сир эмаски, ҳамон айрим корхоналар, қурилишлар, транспорт тармоқларида иш мароми бугунги талаблар даражасида эмас. Меҳнат унумдорлигини ошириш ҳисобига маҳсулот тайёрлаш ҳажмини кўпайтиришга ёрдам берадиган резервлар тўла ишга солинмаяпти. Техника воситаларининг бекор туришига йўл қўйилмоқда. Объектлар вақтида фойдаланишга топширилмаяпти. Республика саноатида 64 корхона икки ойлик маҳсулот реализация қилиш планини бажармади. Бинокорлик материаллари, Енгил саноат, Пахта тозалаш, Гўшт-сут саноати министрликларида ҳам бундай корхоналар йўқ эмас. Баъзи коллективларда план бажарилгани ҳолда мажбуриятлар адо этилмай қолмоқда. Бунинг сабаблари маълум: техникадан унумли фойдаланилмаяпти, ишда бракка йўл қўйилмоқда, меҳнат интизоми бўш, хом ашё билан таъминлашда узилиш бор, қурилишда маблағлар сочиб юборилмоқда. Ишчи коммунистлар бундай аҳвол билан мутлақо келиша олмайдилар. Партия ташкилотлари ишчиларни камчиликларга муросасозлик руҳида тарбиялашлари, уларнинг талаб ва эътирозларига, таклиф-мулоҳазаларига синчковлик билан муносабатда бўлишлари, йўл қўйилган камчиликларни бартараф қилиш чораларини кўришлари керак.

Шуни унутмаслик керакки, коммунист ўзи ҳисобда турган партия ташкилотида камолга етади, ўсади, улғаяди, сиёсий жиҳатдан чиниқади. КПСС XXV съездидан кейинги даврда ҳар бир партия аъзосининг активлигини ошириш борасида анча иш қилинди. Партия йиғилишларида коммунистнинг шахсий ибрати, унинг ишлаб чиқаришдаги ва жамоат ишларидаги фаолияти масалалари кун тартибига бот-бот қўйилмоқда. КПСС Устави талабларини у ёки бу коммунист қандай ижро этаётгани хусусидаги ҳисоботларни эшитиб, муҳокама этиш практикаси кенг қўлланиляпти. Ишчи коммунистнинг яхши жиҳатлари бундай муҳокамалар вақтида умумлаштирилиб, унинг фаолияти ҳар томонлама, чуқур таҳлил қилинмоқда, қимматли мулоҳазалар билдирилмоқда.

Ҳар бир коммунистнинг юксак даражада активлик кўрсатишига эришиш — партия ташкилотлари жанговарлигини оширишнинг энг муҳим шартидир. Коммунистларнинг ишлаб чиқаришдаги етакчилик ролини мунтазам ошириб бориш Улуғ Октябрь 60 йиллиги шарафига қизғин тус олаётган социалистик мусобақанинг оммавийлигини таъминлайди, улуғвор ўнинчи беш йиллик топшириқларининг ҳамма соҳада муваффақиятли адо этилишини тезлаштиради.

◆ УЛУҒ ОКТЯБРЬ 60 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА АВЖ ОЛМОҚДА
◆ ҚАШҚАДАРЁ ОБЛАСТИ ИЛҒОР ЧОРВАДОРЛАРИ ТАШАББУСИГА ҚЎШИЛИБ
◆ РЕСПУБЛИКАМИЗ ДАЛАЛАРИДА ЭКИШ ИШЛАРИ ҚИЗҒИН БОРМОҚДА
◆ ЧИГИТ БЕШ КУН ИЧИДА ЭКИБ БЎЛИНАДИ

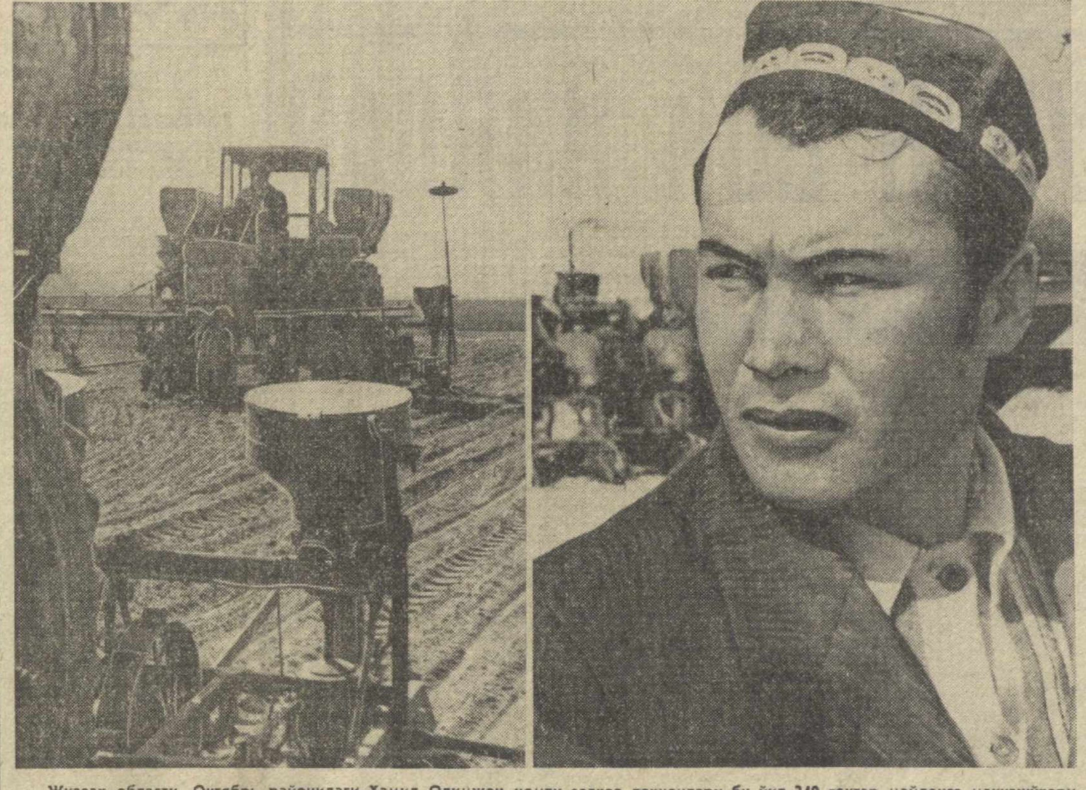

Жиззах области. Октябрь районидаги Ҳамид Олимжон номли совхоз деҳқонлари бу йил 240 гектар майдонга маккажўхори экиб, давлатга пландаги 720 тонна ўрнига 1000 тонна «каҳрабо дон» топширадилар. Экиш ишлари тугалланай деб қолди. Суратларда: маккажўхоричилик бригадаси бошлиғи Наримон Ҳамроев ва бригада даласида экиш пайти.

А. Тўраев фотолари.

АМАЛИЙ ИШ БИЛАН ЖАВОБ БЕРАМИЗ

ЗАРБДОР МЕҲНАТИМИЗ — ПАРТИЯГА, ВАТАНГА! — РЕСПУБЛИКАМИЗ МЕҲНАТКАШЛАРИ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ БОШ СЕКРЕТАРИ ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ СССР КАСАБА СОЮЗЛАРИ XVI СЪЕЗДИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИГА ЖАВОБАН АНА ШУНДАЙ ШИОР ОСТИДА МЕҲНАТ ҚИЛМОҚДАЛАР.

БОШ ЙЎНАЛИШ

Фермамиз соғувчилари КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг мамлакат касаба союзлари XVI съездида сўзлаган ёрқин нутқини радио орқали зўр эътибор билан тингладилар.

Айниқса менга ўртоқ Л. И. Брежнев нутқидаги чорвачиликни янада ривожлантириш, меҳнат самарадорлиги ва сифатини ошириш ҳақидаги гаплар яқиндир. Халқ хўжалигининг жуда муҳим бу тармоғини ривожлантириш ишига тобора кўпроқ ҳисса қўшишни, совет кишилари учун кўпроқ сифатли маҳсулот беришни, азиз Леонид Ильич менга йўллаган мактубидаги маслаҳат ва истакларни муваффақиятли бажаришни асосий бурчим деб ҳисоблайман.

А. И. ЧУДНАЯ,
«Красний водопад» экспериментал базасининг сут соғувчиси, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони, СССР Давлат мукофоти лауреати.

БУРЧГА САДОҚАТ

Биз КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР касаба союзлари XVI съездида сўзлаган нутқини ғоят муҳим ҳужжат сифатида қабул қилдик.

Бизнинг корхонамизда ишлаб чиқариш илғорлари, меҳнат ветеранлари кўп. Мураббий бўлган бу пешқадамлар ўз тажрибаларини ёшларга ўргатиб, халқ мулкини эҳтиёт қилиш, иш вақтини тежаш ҳақида таълим берадилар. Комбинатимизнинг кўпгина меҳнатчилари Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига социалистик мусобақада актив қатнашмоқдалар.

Бригадамиз шонли юбилейгача беш йилликнинг икки йили планини бажаришга аҳд қилди. Бу эса, Леонид Ильич Брежневнинг ишчи бурчига содиқ бўлиш ҳақидаги даъватига амалий жавобимиздир.

С. НИШОНОВ,
Фарғона ёғ комбинати комсомол-ёшлар бригадасининг бошлиғи, Ленин комсомоли мукофотининг лауреати.

ИЛҲОМБАХШ СЎЗЛАР

Районимиз меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР касаба союзлари XVI съездида сўзлаган ёрқин ва сермазмун нутқини кўтаринки руҳ билан кутиб олдилар. Бу муҳим ҳужжат ҳамма жойда зўр қизиқиш билан ўрганилмоқда.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг илҳомбахш сўзлари бригадамиз маккажўхорикорларининг меҳнат ғайратини ошириб юборди. Бригадамизда маккажўхори экиш қисқа муддатда тугалланди. Бунда механизатор Икромжон Дарвешев, сеялкачи Қосимжон Раҳимовнинг хизмати катта бўлди.

Ҳозир бутун диққат-эътибор уруғни бир текис ундириб олиш ва парваришни бошлаб юборишга қаратилмоқда.

М. ШОКИРОВ,
Андижон районидаги Тельман номли колхознинг маккажўхорикорлик бригадаси бошлиғи.

МУСОБАҚАНИНГ ҚУДРАТЛИ КУЧИ

Биз пахтакорлар КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР касаба союзлари XVI съездида сўзлаган нутқи билан ғоят қизиқиб танишдик. У социалистик мусобақанинг қудратли кучи тўғрисида ёрқин, ишонтирарли далиллар келтириб гапирди. Барча совет кишилари сингари совхозимиз меҳнаткашлари ҳам Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини янги меҳнат зафарлари билан кутиб олишга тайёрланмоқда.

Ака-укаларим Мирзаҳалил ва Акрам яқинда мен билан бирга ўз агрегатларини далага олиб чиқадилар. Биз, бир оилага мансуб кишилардан тузилган механизациялашган звено аъзолари 200 гектарли ерга чигитни беш кун ичида экиб бўлмоқчимиз.

И. ОҚБОЕВ,
«Гулбоғ» совхозининг механизатори.
Наманган область.

ҚОРАКЎЛЧИЛАР КЕНГАШИ

ФОРИШ, [«Совет Ўзбекистони» мухбири]. Бу ерда Жиззах область қоракўлчиларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда область қоракўлчилик тресги бошлиғи А. Қораевнинг ахбороти эшитилди.

Октябрнинг 60 йиллиги шарафига қўйлар туёғини 150 мингтага ёки 31,5 процент кўпайтириш учун курашаётган область қўйчивонлари 370 отардан тўл ола бошладилар. Бугунгача 21 процент совлиқ қўзилади. Ҳар 100 бош совлиқдан 141 тадан қўзи олинмоқда. Ҳар 100 бош совлиқ ҳисобига 200 ва ундан ҳам ошириб қўзи олиш учун курашаётган М. Бўронбоев, А. Алқаров, Б. Эрмакбоев, А. Содиқов бошлиқ отарлар азаматларининг «Бир отардан икки отар яратамиз» деган чақириғига қўшилган чўпонлар сафи кун сайин кенгайиб бормоқда. 70 қўйчилик отари чўпонлари ҳар 100 бош совлиқдан 150-200 қўзи олиш чақириғига қўшилдилар.

Кенгаш қатнашчилари Фориш районидаги Ильич номли, «Чимқўрғон», «Қизил чорвадор» совхозларининг Зомин районидаги «Ленинград», Ғаллаорол районидаги Карл Маркс номли совхозларнинг қўйчивонлари тажрибасини маъқулладилар. Шу асосда чорвадорлар оширилган мажбуриятлар қабул қилишди.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари И. Р. Курбонов нутқ сўзлади. Кенгаш ишида Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик министри А. А. Уркинбоев, Жиззах область партия комитетининг биринчи секретари С. М. Тоиров, область партия комитетининг секретари М. Ҳасанов қатнашдилар.

СОМАЛИДАН МЕҲМОНЛАР КЕЛИШДИ

Сомали Революцион Социалистик партиясининг бир группа раҳбар ходимлари республика партия, совет, касаба союз ва комсомол ташкилотларининг, саноат, қишлоқ хўжалик корхоналари, фан ва маданият муассасаларининг КПСС XXV съезди ва Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорларини бажариш соҳасидаги иш тажрибалари билан танишмоқдалар. Группага Сомали Революцион Социалистик партияси Марказий Комитетининг аъзоси, СРСП Марказий Комитети бўлим мудири Аҳмад Муҳаммад Дуале бошчилик қилмоқда.

Меҳмонлар республиканинг ва Тошкент областининг бир қанча корхоналарида бўлдилар, ишчилар, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари, фан ва маданият арбоблари билан, партия комитетларининг, район партия комитетлари ва район ижроия комитетларининг раҳбарлари билан суҳбатлашдилар. Сомали Революцион Социалистик партиясининг раҳбар ходимлари Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида, Тошкент область ва Тошкент шаҳар партия комитетларида қабул қилиндилар. (ЎзТАГ).

Н. В. Подгорнийнинг Танзанияда бўлиши

Совет Иттифоқидан келган меҳмонлар 25 март куни Занжибардаги Афро-Ширази партияси тарихи музейини бориб кўрдилар. Бу партия занжибарликларнинг ўз миллий мустақиллиги учун олиб борган курашига бошчилик қилган эди.

Бу ерда бўлиб ўтган суҳбат чоғида А. Жумбе орол меҳнаткашларининг социал-иқтисодий ислоҳотларни амалга оширишга қаратилган куч-ғайратлари тўғрисида гапириб берди.

Н. В. Подгорний Афро-Ширази ва ТАНУ партияларининг шонли революцион анъаналарини ўзида сингдирган партия бўлмиш Чама Ча Мапиндузининг тузилганлигига юксак баҳо берди.

СССР Олий Совети Президиумининг Раиси ЧЧМ Занжибар комитети фахрий меҳмонлари дафтарига ёзув қолдирди.

Н. В. Подгорний бугун Занжибардан Дорус-саломга қайтиб келди.

* * *

Бугун бу ерда Совет — Танзания ҳужжатлари: СССР билан Танзания ўртасидаги савдо битими, СССР билан Танзания ўртасида маданий ва илмий ҳамкорлик ҳақидаги битим, шунингдек 1977—1978 йилларда СССР билан Танзания ўртасида маданий ва илмий ҳамкорлик тўғрисидаги протокол имзоланди.

* * *

ДОРУС-САЛОМ, 26 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Советн Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний билан Танзания Революцион партияси раиси, Бирлашган Танзания Республикасининг Президенти Ж. Ньерере ўртасидаги музокаралар кеча бу ерда ниҳоясига етди.

Томонлар турли соҳаларда Совет Иттифоқи билан Танзания ўртасида икки томонлама муносабатларга доир кўпгина масалаларни муҳокама қилдилар. Актуал халқаро проблемаларни муҳокама этиш чоғида Африканинг жанубидаги аҳвол билан, мустамлакачилик ва ирқчилик қолдиқларини тугатиш учун Африка халқлари олиб бораётган кураш билан боғлиқ масалалар музокараларда муҳим ўринни эгаллади.

Биргаликда қабул қилинадиган якунловчи ҳужжатлар келишиб олинди.

Музокаралар самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ДОРУС-САЛОМ, 26 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний бугун Бирлашган Танзания Республикасидан жўнаб кетди.

Н. В. Подгорний Танзания Президенти Ж. Ньеререниyг таклифига биноан расмий визит билан шу мамлакатда меҳмон бўлиб турди.

Дорус-саломдаги аэропорт Совет Иттифоқи ва Танзания давлат байроқлари билан безатилган. Республика Президенти Ж. Ньерере, биринчи вице-президент А. Жумбе, Бош министр Э. Сокоине, министрлар Н. В. Подгорнийни ва унга ҳамроҳ бўлган расмий кишиларни кузатиб қолдилар.

Кузатиб қолувчилар орасида СССРнинг Танзаниядаги элчиси С. А. Слипченко ҳам бор эди.

Совет Иттифоқи билан Танзания давлат гимнлари ижро этилди. Самолёт Замбия пойтахти — Лусака томон йўл олди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг Раиси Н. В. Подгорний шу куни Замбия пойтахти Лусакага келди.

(ТАСС).

ТАМПЕРЕГА САФАР

ТАМПЕРЕ, (ТАСС). СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин 25 мартда мамлакатнинг катталиги жиҳатидан иккинчи саноат, маданият ва илм-фан маркази — Тампере шаҳрига келди. Финляндия Президенти У. К. Кекконен ва Бош министр М. Миеттунен у билан бирга бу ерга келдилар.

А. Н. Косигин В. И. Ленин музейини кириб кўрди. Музей 1905 йилнинг декабрида РСДРПнинг Таммерфорс конференцияси ўтган бинода жойлаштирилган. Шу конференциянинг ишига Владимир Ильич раҳбарлик қилганди.

Тампередаги музей 1946 йилнинг январида «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг ташаббуси билан очилганди. Музей залларида В. И. Лениннинг ҳаёти ва фаолияти тўғрисидаги материаллар йиғилган. Бу ерда Лениннинг кўпгина қўл ёзмалари фотонусхалари, фото суратлари қўйилган.

А. Н. Косигин музей экспозицияси билан танишди, ёдгорлик лавҳасига гулдаста қўйди.

Музейни кўрган фахрий кишилар таассурот дафтарига бундай деб ёзди: «Владимир Ильич меҳнатсевар фин халқининг манфаатларини, унинг миллий мустақиллик ва озодликка интилишини чуқур тушунарди. У СССР билан Финляндия ўртасида дўстона, яхши қўшничилик муносабатлари асосларини қўйди. В. И. Лениннинг Финляндияда бўлиши билан боғлиқ нарсаларни авайлаб асраётганлигингиз учун музей ходимларига, барча фин дўстларга миннатдорчилигимизни билдирамиз».

Сўнгра Совет ҳукуматининг бошлиғи «Тампелла» акционер жамиятининг машинасозлик заводида бўлди.

* * *

ХЕЛЬСИНКИ, (ТАСС). СССР Министрлар Совети Раиси А. Н. Косигиннинг Финляндияга қилган дўстона визити муносабати билан 25 мартда СССРнинг Финляндиядаги элчиси В. С. Степанов қабул маросими ўтказди.

Қабул маросимида А. Н. Косигин ва унга ҳамроҳ бўлиб келган кишилар, Финляндия президенти У. К. Кекконен, ҳукумат аъзолари, парламент депутатлари, «Финляндия — Совет Иттифоқи» жамиятининг раҳбарлари, Финляндия жамоатчилигининг вакиллари, шунингдек дипломатия ваколатхоналарининг бошлиқлари ҳозир бўлдилар.

Қабул маросими самимий, дўстона руҳда ўтди.

А. Н. КОСИГИН ФИНЛЯНДИЯ КОМПАРТИЯСИНИНГ РАҲБАРЛАРИ БИЛАН УЧРАШДИ

ХЕЛЬСИНКИ, 26 март. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг Раиси А. Н. Косигин Финляндия Компартияси раҳбарлари — ФКП Раиси А. Сааринен, ФКП Раиси ўринбосари Т. Синисало, партиянинг Бош секретари А. Аалто, ФКПнинг фахрий раиси В. Песси, ФКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари У. Йокинен ва Э. Кивимякилар билан учрашди.

Самимий, ўртоқлик вазиятида, ҳар икки партия ўртасида мавжуд қардошлик муносабатлари руҳида ўтган суҳбат чоғида КПСС билан ФКП фаолияти тўғрисида бир-бирларига ахборот берилди. Совет—Финляндия ҳамкорлиги ва ҳозирги замон халқаро аҳвол масалалари ҳам муҳокама қилинди.

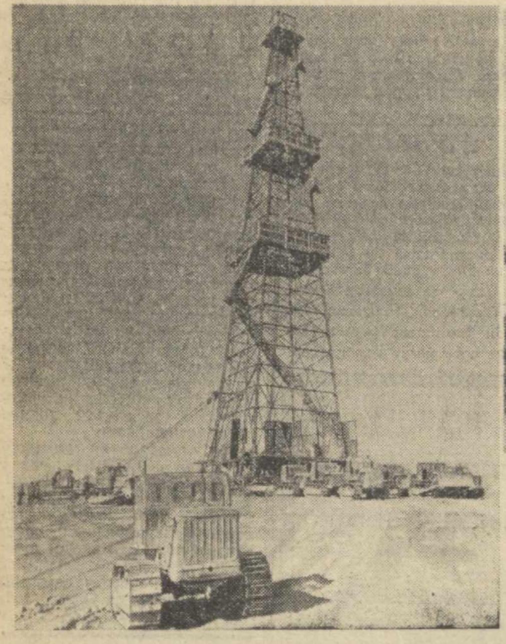

«Узбекнефтегазр а з в е д к а» бирлашмасининг Қаршидаги пармаловчилари Улуғ Октябрь шарафига меҳнат вахтасида туриб ишлаб қувонарли натижаларни қўлга киритмоқдалар. Суратларда: 1. Пармалаш ишлари олиб борилаётган участкалардан бирида. 2. Меҳнат Қизил Байроқ ордени кавалери пармаловчи мастер А. Тилавов. У кунлик топшириқларини 110-120 процентга етказиб бажармоқда.

А. Кудряшов фотолари.

ПАРТИЯ РАҲБАР КАДРЛАРИНИНГ ЎҚУВИ

КПСС Марказий Комитети ҳузуридаги Олий партия мактабининг раҳбар партия ва совет кадрлари малакасини ошириш институтида навбатдаги группанинг машғулотлари тамом бўлди. Институт тингловчилари — иттифоқдош республикалар Компартиялари Марказий Комитетларининг, ўлка, область партия комитетларининг ташкилий-партиявий ишлар ва маъмурий органлар масалалари билан шуғулланувчи секретарлари марксча-ленинча назариянинг ва КПСС XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг 1976 йилги октябрь Пленуми қарорлари, КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг докладлари ва нутқларида баён этилган қоидалар ҳамда вазифалар асосида коммунистик қурилиш практикасининг актуал проблемаларини ўргандилар.

Партиянинг иқтисодий стратегиясига доир проблемаларни, партия қурилиши, ўнинчи беш йиллик топшириқларини бажариш учун меҳнаткашларни сафарбар қилиш ва Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани авж олдириш соҳасида партиянинг ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишлари масалаларини ўрганишга катта эътибор берилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитети секретари Ф. Д. Кулаков, КПСС Марказий Комитетининг секретарлари И. В. Капитонов, М. В. Зимянин, СССР Министрлар Совети Раисининг ўринбосари В. А. Кириллин, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудирлари Б. И. Гостев, И. Н. Дмитриев, Я. И. Кабков, Н. И. Савинкин, В. Ф. Шауро, КПСС Марказий Комитетининг бошқа масъул ходимлари тингловчилар ҳузурида нутқ сўзладилар.

Институтда СССР Министрлари, давлат комитетларининг раислари, олимлар, жамоат арбоблари ҳам лекция ўқидилар.

Машғулотларда ҳозирги шароитда партия органларининг фаолият формалари ва методларини такомиллаштириш, кадрларнинг ленинча иш услубини эгаллаши, партия турмуши ленинча нормаларига ва партия раҳбарлиги принципларига риоя қилиш масалалари батафсил қараб чиқилди.

Бир қанча республикалар ва областларнинг раҳбар партия ходимлари КПСС XXV съезди қарорларини бажариш соҳасидаги иш тажрибалари билан ўртоқлашдилар.

Институт тингловчилари СССР касаба союзлари XVI съездининг ишида қатнашдилар, Москва район партия комитетлари, КПСС Москва области шаҳар ва район комитетларининг иш практикаси билан танишдилар. Улар илмий-тадқиқот институтларида, илғор корхоналар ва қурилишларда бўлдилар.

ТАСС АХБОРОТИ

«МОЛНИЯ-1» ПАРВОЗДА

1977 йил 24 март куни Совет Иттифоқида навбатдаги алоқа йўлдоши — «Молния-1» учирилди. «Молния-1» алоқа йўлдоши олис телефон-телеграф радио алоқа системасини ишлатишни, шунингдек СССР Марказий телевидениесининг программаларини «Орбита» тармоғининг олис шимол, Сибирь, Узоқ Шарқ ва Ўрта Осиё районларида жойлашган пунктларига юборишни таъминлаш учун мўлжалланган.

Йўлдош апогейи шимолий ярим шарда 40816 километр ва перигейи жанубий ярим шарда 484 километр бўлган тик эллипссимон орбитага чиқарилди. Йўлдошнинг айланиш даври — 12 соату 16 минут, орбитанинг оғиши — 62,8 градус.

Йўлдош ичига телевидение программаларини узатишга ва кўп каналли олис радио алоқа қилишга мўлжалланган аппаратлардан ташқари команда-ўлчов комплексининг аппаратлари, шунингдек йўлдошнинг орбитасини мўлжал олдириш, тўғрилаш ва энергия билан таъминлаш системалари ҳам ўрнатилган.

Олинган маълумотларга қараганда, йўлдош ичига ўрнатилган аппаратлар нормал ишлаб турибди. «Молния-1» йўлдоши орқали алоқа сеанслари белгиланган программага мувофиқ ўтказилади.

АСР САВОЛИГА ДОҲИЁНА ЖАВОБ

В. И. Лениннинг «Нима қилмоқ керак?» асарининг 75 йиллиги муносабати билан

Башарият тарихида инсон тафаккурининг маҳсули бўлган шундай китоблар борки, йиллар ўтган сайин уларнинг қадр-қиммати пасаймайди, аксинча орта боради, уларда илгари сурилган ғояларнинг улуғворлиги, ҳаққонийлиги ва ҳаётийлигини тарих такрор-такрор тасдиқ эта боради. Бундай китоблар халқ бахт-саодати учун жангга отланган неча-неча авлодларга яшаш ва кураш қўлланмаси бўлиб хизмат қилади, енгиш ва яратиш илмидан сабоқ беради, уларни сиёсий, мафкуравий ва маънавий жиҳатдан тоблайди. Зеро бундай асарлар бирор мутафаккир ё файласуфнинг, олим ё санъаткорнинг шунчаки ижод маҳсули сифатида эмас, балки, ҳаёт ва кураш тақозоси билан. миллион-миллион курашчиларнинг талаби ва эҳтиёжи билан дунёга келади. Марксизм-ленинизм классикларининг доҳиёна асарлари, жумладан, В. И. Лениннинг «Нима қилмоқ керак?» асари ҳам шундай китоблар қаторига кирадиган ноёб асарлардандир.

Владимир Ильичнинг мазкур асари асримиз бошларида рус марксистлари ва Россияда тобора аланга олиб бораётган революцион кураш олдида пайдо бўлган улкан ва мураккаб саволларга аниқ ва равшан жавоб тарзида юзага келди.

Маълумки, XX аср бўсағасида Россияда ишчиларнинг революцион курашига раҳбарлик қила оладиган жанговар партия тузиш даврнинг долзарб муаммоси бўлиб турган, аммо «Бу ишни қай тарзда, қандай қилиб, нимадан бошламоқ керак?» деган саволлар кўпчиликни қийнаётган ва ҳаяжонга солаётган кезларда В. И. Ленин «Муддаодаги ишни умумрус сиёсий газетасини барпо этишдан бошлаш керак» деб айтган ва бу план-режани амалга ошириш учун шахсан ўзи киришиб кетган эди.

Айни замонда рус социал-демократлари олдида барпо этилажак партия ўзининг ғоявий йўналиши ва ташкилий принциплари жиҳатидан, мақсади, вазифалари ва сиёсий фаолияти нуқтаи-назаридан қандай партия бўлади, унинг ташкилий асослари қандай ҳал этилади ва бунинг учун нима қилмоқ керак? — деган савол кўндаланг турарди. Бу вазифанинг ҳам сира кечиктириб бўлмаслигини яхши тушунган Владимир Ильич ишга зудлик билан киришди. Бўлғуси китобга «Нима қилмоқ керак?» деган ном қўйди ва сарлавҳа остидан «Ҳаракатимизнинг ечилиши зарур бўлган масалалари» деб изоҳ ҳам берди. В. И Ленин 1901 йилнинг кузидагина китобни ёзишга бевосита киришди ва 1902 йил январида ёзиб тугатди, февралда унга сўз боши ёзди 1902 йил мартида «Искра» (№ 18) Германиянинг Штутгарт шаҳрида мазкур китобнинг нашр этилганлигини хабар қилди.

В. И. Ленин бу китобида К. Маркс ва Ф. Энгельснинг ишчилар ҳаракатининг революционлаштирувчи, раҳбарлик қилувчи ва уюштирувчи кучи бўлган партия ҳақидаги фикрларини асослаб берди ва янги тарихий шароитга мослаб ривожлантирди, янги типдаги партия ҳақидаги, пролетар революциясининг партияси тўғрисидаги таълимот асосларини ишлаб чиқди. Рус социал демократлари революцион марксизмнинг бу ажойиб асаридан ўзларини ҳаяжонга солаётган ва ташвишлантираётган бир қатор саволларга: ишчилар ҳаракатининг онгли элементлари билан стихияли элементларнинг нисбати тўғрисидаги, пролетариатнинг сиёсий йўлбошчиси бўлган партия ҳақидаги, етилиб келаётган буржуа-демократик революцияда Россия социал-демократиясининг роли тўғрисидаги, жанговар революцион пролетар партиясини яратишнинг ташкилий формалари, йўллари ва методлари ҳақидаги саволларга жавоб топдилар.

Революцион социал-демократлар билан «экономистлар» ўртасидаги ихтилофларнинг энг муҳим нуқтаси ишчилар ҳаракатидаги стихиялилик билан онглилик ўртасидаги нисбат масаласи эди. «Экономистлар» ишчилар ҳаракатининг стихиялилигига сажда қилар, социалистик онгнинг ролини ерга урардилар. Уларнинг даъво қилишича, социалистик идеология стихия тариқасида пайдо бўлар, унинг элементлари ишчилар ҳаракатининг ўз ишида, унинг стихия тариқасидаги ривожланиши жараёнида аста-секин тўпланиб бориши керак эди. Ҳақиқатда эса — социалистик онг стихияли тарзда ишчилар ҳаракатида пайдо бўлмай, ишчилар ҳаракатига революцион партия томонидан киритилишини Ленин рад этиб бўлмас далиллар билан исботлаб берди. **«Ишчилар ҳаракатининг стихиялилиги олдида ҳар қандай тиз чўкиш,** — деб таъкидлаган эди Ленин, — **«онгли элемент»нинг ролини, социал демократиянинг ролини ҳар қандай камситиш,.. айни замонда, ишчилар ўртасида буржуа идеологиясининг таъсирини кучайтириш демакдир».** Шунинг учун ҳам ишчилар синфини буржуа идеяларининг таъсиридан қутқариб қолиш ва унинг онгига социалистик ғояларни сингдириш учун буржуа идеологиясига қарши муттасил ва қатъий кураш олиб бориш зарур бўлди. Лениннинг таълим беришича масала фақат: буржуа идеологиясими ёки социалистик идеологиями, деган тарзда рўй-рост ва кўндаланг қўйилиши мумкин. Бунда ўрта йўл йўқ. Чунки, инсоният ўз кураши тарихида ҳеч қандай «учинчи идеологияни яратган эмас ва умуман синфий зиддиятлар гирдобида қолган жамиятда синфлардан ташқари бўлган ёки синфлардан юқори турадиган идеологиянинг бўлиши сира ҳам мумкин эмас. «Шунинг учун социалистик идеологияни камситишнинг **ҳар қандайи,** у идеологиядан четланишнинг **ҳар қандайи** буржуа идеологиясини кучайтириш демакдир». Бу хулосанинг ҳаётийлиги неча бор тарих синовларидан ўтган, унинг зарурийлигини бизнинг бугунги кунларимиз ҳам яққол исботламоқда.

Бир-бирига тубдан қарама-қарши икки лагер — социализм ва капитализм лагери мавжуд бўлган ҳозирги замон шароитида В. И. Лениннинг юқоридаги огоҳлантириши куни кечагидек жарангламоқда ва жаҳондаги барча коммунистик ва ишчи партияларига ишончли қурол бўлиб хизмат қилмоқда, уларни реакцион антикоммунизм идеологиясига, ревизионизм ва реформизмнинг хилма-хил кўринишларига қарши жанговарлик ва ҳужумкорлик билан, изчиллик ва қатъият билан кураш олиб боришга даъват этмоқда.

В. И. Ленин устози Маркс йўлидан оғишмай олға борди: дунёни изоҳлаш билангина кифояланиб қолмай, уни ўзгартириш ҳам зарур деб ҳисоблади. марксизм позициясида мустаҳкам туриб, экономистларнинг партия ҳақидаги оппортунистик қарашларини фош қилди. Улар ҳимоя қилган «Социал ислоҳотлар партияси»ни рад этди, «социал революциялар партияси»нинг тарафдори бўлиб майдонга чиқди.

Улуғ доҳийнинг уқтиришича ,партия ўз синфининг — пролетариатнинг авангарди бўлмоғи керак. Ишчилар синфининг ўз озодлиги учун олиб бораётган курашида унга сиёсий раҳбарлик ва раҳнамолик қилиш марксистик партиянинг энг муҳим вазифаларидан биридир.

В. И. Ленин «Нима қилмоқ керак» асарида башорат қилиб: **«Қани бизга революционерлар ташкилотини берингчи, биз Россияни тубдан ўзгартириб юборамиз!»** деган эди. Шундай революционерлар ташкилотини, янги типдаги партияни Владимир Ильичнинг ўзи бош бўлиб барпо этди.

В. И. Ленин таваллудининг 100 йиллиги муносабати билан КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев қилган докладда таъкидлангандек, янги типдаги партия революцион назария билан революцион практика ажралмас бирлигининг олий илмий ифодаси сифатида майдонга келган эди. Бу — жаҳон революцион ҳаракатига, социализм ва коммунизм қурувчиларига Ленин қолдириб кетган энг катта мерос эди.

Ташкилотчиси ва мураббийси В. И. Ленин бўлган Совет Иттифоқи Коммунистик партияси озодлик ва мустақиллик учун ҳаёт-мамот жангига отланган миллион-миллион меҳнаткашларга бош бўлиб, уларни уч революция оша Улуғ Октябрь ғалабасига олиб келди ва Россияни чин маъноси билан тубдан ўзгартириб юборди. КПСС XXV съездининг тарихий ҳужжатларида қайд этилганидек, бугунги эришган улкан муваффақиятларимиз Октябрь бошлаб берган революцион ўзгаришларнинг қонуний давомидир, улуғ Ленин ғояларининг чинакам тантанасидир. Октябрь революцияси мамлакатимиз халқларининг тақдирини ўзгартирибгина қолмади, у башариятнинг тараққиёт йўлларини ҳам ўзгартириб юборди.

В. И. Лениннинг «Нима қилмоқ керак?» асари бугунги кунда ҳам жаҳон коммунистларининг дунёни революцион тарзда ўзгартириш учун олиб бораётган курашларида ўткир ғоявий қурол, яшаш, кураш, яратиш илминииг бебаҳо хазинасидир.

В. АБДУЛЛАЕВ,
тарих фанлари кандидати, доцент.

МАЗМУНАН БОЙ ЙИЛЛАР

Октябрнома-60

Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти, СССР Фанлар академиясининг академиги, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони Обид Содиқов «Совет Ўзбекистони» мухбири саволларига жавоб беради.

— Обид Содиқович, республика Фанлар академияси олимлари Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини қандай совғалар билан кутиб олмоқдалар?

— Аввало, мен Совет Ўзбекистонида илм-фан, маданият ва маорифнинг гуллаб-яшнаши Улуғ Октябрь социалистик революциясининг оламшумул ва тарихий ғалабаси билан бевосита боғлиқ эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Жонажон партия ва ҳукуматимизнинг доно ленинча миллий сиёсати туфайли республикамиз қисқа вақт ичида илм-фани ва маданияти ғоят юксалган, социализмнинг Шарқдаги машъалига айланди, КПСС Марказий Комитетининг «Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги тўғрисида»ги қарорида таъкидлаб ўтилганидек, «Социализм фанни ривожлантириш учун чексиз имкониятлар вужудга келтирди ва фанни халққа хизмат қилдирмоқда».

Бугунги кунда Ўзбекистон республикасида кўплаб илмий-тадқиқот муассасалари ва олий ўқув юртлари бор. Уларда замонавий фаннинг энг муҳим муаммоларини ҳал этиб бораётган ўттиз мингдан зиёд илмий ва илмий-педагогик ходим ишлаб турибди. Академия республика олимлари ишига етакчилик қилмоқда. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси составида бир қанча илмий-тадқиқот муассасаси, Қорақалпоғистон АССР филиали бўлиб, ўзида тўқсон бир нафар Фанлар академиясининг академиги ва мухбир аъзоларини, 3620 нафар илмий ходимни (шундан 1700 нафари фан доктори ва кандидатларидир) бирлаштирган.

Юбилей йилида академиямиз составида Биоорганик химия, Микробиология илмий-тадқиқот институтлари ва иссиқлик физикаси бўлими барпо этилади. Шуни қувонч билан айтиш керакки, ўтган йили республика Фанлар академиясининг Қорақалпоғистон филиали составида ҳисоблаш маркази ишга туширилди.

Республика Фанлар академияси илмий-тадқиқот муассасаларининг барча коллективлари Улуғ Октябрнинг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга пухта тайёргарлик кўриб, планларни ва бир қатор қўшимча тадқиқотларни муддатидан илгари бажариш бўйича юқори социалистик мажбуриятлар қабул қилдилар. Бу изланишларнинг натижалари бундан буён марксча-ленинча таълимотнинг янада юксалишига — Ўзбекистонда социалистик қайта ўзгартиришлар тажрибасини умумлаштиришга муносиб ҳисса бўлиб қўшилиши керак. 1976 йилда — ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида Фанлар академияси ишлари натижаларининг халқ хўжалигига жорий қилиниши 15 миллион сўмдан ортиқ иқтисодий самара берди. Тўққизинчи беш йилликда бир миллиарддан ортиқ фойда кўрилди.

Доҳий В. И. Ленин айтганидек, улуғ революция йиллигини байрам қилишнинг, энг яхши усули — диққат-эътиборни унинг ҳал этилмаган вазифаларига қаратиш демакдир. Олимларимиз ўз ишларининг самарадорлигини ошириш да мавжуд резервлар ва имкониятлардан тўла фойдаланиш учун бутун куч-ғайратлари ва билимларини сарфлайдилар, деб ишонч билдирамиз.

— Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олимлари ўнинчи беш йилликда қандай илмий проблемаларни ҳал этадилар?

— Республикамизнинг барча олимлари каби Фанлар академияси учун ҳам бунёдкор халқимиз олдида турган проблемалардан фарқ қиладиган ўзга проблема бўлиши мумкин эмас. Фаннинг кучи худди ана шунда. Фан халқ учун, унинг моддий фаровонлиги ва маънавий ўсишини ошириш учун ишлайди.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси олимлари ўнинчи беш йилликда СССР Министрлар Советининг фан ва техника Давлат комитети кўрсатмасига мувофиқ, мамлакатда фан-техника тараққиётини тезлаштиришда катта аҳамиятга эга бўлган 141 та мавзу устида тадқиқот ишлари олиб борадилар. Булар орасида фойдали қазилмалар запасини прогнозлаш мақсадида ер бағрида чуқур изланишлар ўтказиш, республика ва локаль автоматлашган бошқарув системаси тузиш, ишлаб чиқариш кучларини ривожлантириш муносабати билан ташқи муҳит ифлосланишининг олдини олиш тадбирларини ишлаб чиқиш, биохимия, биофизика, генетика бўйича фундаментал тадқиқотларни давом эттириш, ўсимлик ва қорамол организмлари ҳаёт фаолиятини ўрганиш, молекуляр биология бўйича изланишлар олиб бориш алоҳида ўрин тутади.

Ижтимоий фанлар соҳасида социалистик қурилиш назарияси ва практикаси, меҳнаткашларни коммунистик руҳда тарбиялаш, Улуғ Ватан уруши тарихи ва ўзбек халқининг фашист босқинчилари устидан қозонилган ғалабага қўшган ҳиссаси, адабиёт тарихи ва назарияси, тилшуносликка оид масалалар ҳал этилади. Буржуазия идеологларининг «ишлари»ни фош этишга катта эътибор берилади.

Фанлар академиясининг пахта ҳосилдорлигини таъминлашдаги ҳиссасини икки оғиз сўз билан «Тошкент» навлари, деб кўрсатишимиз мумкин. Ҳаёт олға қадам ташламоқда. Бу эса ўз навбатида олимларимиздан ишончли, илмий асосланган, юқори ҳосилли ғўза навлари яратишни тақозо этади. Ўсимликлар экспериментал биологияси институти томонидан яратилган йигирмата янги нав, жумладан, «АН-Ўзбекистон-3», «АН-Экспресс-2», «АН-402», «АН-Самарқанд-2», «Тошкент-6», «АН-11» Давлат нав синаш тармоғида синовдан ўтказиляпти.

Фанлар академияси олдида турган яна бир муҳим муаммолардан бири шимолий дарёларни Ўрта Осиёга оқизиш, Орол денгизи проблемаси, ташқи муҳитни муҳофаза қилиш муносабати билан ишлаб чиқариш кучларини жойлаштириш ва янада ривожлантиришнинг илмий асосларини яратишдан иборатдир.

— Обид Содиқович, Фанлар академияси Ўзбекистон ва қардош республикалар халқ хўжалигига қандай наф келтирмоқда? Илғор илмий ташкилотлар — Украина ССР Фанлар академияси ва СССР Фанлар академияси Сибирь бўлимининг тажрибаларидан қандай фойдаланилмоқда?

— Академия олиб бораётган тадқиқотлар натижаларининг республика халқ хўжалигига татбиқ этилишидан кўрилган иқтисодий самара юқорида айтиб ўтилди. Бироқ, бу табиийки, фақат уларнинг умумий самарадорлигининг бир қисмидир. Фақат ҳосилдорликни ошириш ҳисобига ҳар йили пахтачиликдан 300 миллион сўм фойда олинмоқда. Ўзбек олимлари яратган ғўза навлари Тожикистон, Қирғизистон, Қозоғистонда экилмоқда. Халқ хўжалигининг бошқа соҳаларини олайлик. РСФСР ва Украина ССРнинг кўпгина металлургия заводлари махсус пўлат ишлаб чиқариш технология жараёнини назорат қилиш учун радиоизотоп приборларимиздан фойдаланмоқдалар.

Ўзбекистон ССР Фанлар академияси Кибернетика институтининг Тюмень областида, Уренгой ва Медвежье конларида, Туркманистонда газ қазиб чиқариш ва ташиш бўйича ҳисоб-китоблари ишлаб чиқаришнинг кўпгина жараёнларини муқобиллаштиришда ва саноатни бошқаришда муҳим роль ўйнади.

Закавказье, Узоқ Шарқ, Ўрта Осиё республикалари учун Кибернетика, Механика ва зилзилага бардошли иншоотлар институтлари асослаб берган ва тавсия этган зилзилага бардошли конструкциялар тайёрлаш ва жўнатишга киришилди. Украина, Қозоғистон ва бошқа бир қатор республикаларда қорамолларни боқишда хлорелла етиштириш ва ундан фойдаланиш бўйича ўзбек олимлари тўплаган бой тажриба кенг қўлланиляпти. Ўсимлик моддалари химияси институти ва Биоорганик химия бўлимида яратилган медицина препаратлари мамлакатимиз медицина амалиётида кенг ишлатилмоқда. Ўз навбатида Украина ССР Фанлар академияси ва СССР Фанлар академияси Сибирь бўлими тажрибаси бизнинг тадқиқотларимизда қўл келмоқда.

Республика Фанлар академияси Госплан, бир қатор министрликлар, илмий муассасалар ва олий ўқув юртлари билан биргаликда Ўзбекистон ССР халқ хўжалиги учун энг муҳим бўлган илмий-тадқиқот ишларини ишлаб чиқиш ва жорий этиш мақсадида 13 та комплекс-мақсадли программани тузиб чиқди. Шунингдек, Фанлар академияси министрликлар ва идораларга Украина ССР Фанлар академияси тажрибасига мувофиқ илм-фаннинг энг муҳим масалаларини ҳал этишга даъват этилган соҳалар бўйича лабораториялар ташкил этиш таклифи билан мурожаат қилди.

Фанлар академияси илмий-тадқиқот институтларини конструкторлик ва экспериментал-ишлаб чиқариш базалари билан таъминлаш бўйича ҳам ишлар олиб бораётир. Ўзбекистон ССР Фанлар академияси илмий-асбобсозлиги Марказий лойиҳа-конструкторлик бюросининг техника базасини кенгайтиришга алоҳида эътибор берилмоқда. Бундай бюролар Электроника ва Кибернетика институтларида тузилди.

— Иттифоқдош республикалар олимлари билан ҳамкорлик муносабатлари қандай йўлга қўйилган.

— Олимлар ўртасида турли формаларда давом этадиган ўзаро алоқалар тадқиқотлар муваффақиятининг биринчи асосий шартидир. Ҳозирги пайтда изланишлар бир-бирига яқин бўлган билимлар мутахассислари, олимларнинг катта коллективлари томонидан олиб борилади. Совет олимларининг анъанавий, ҳақиқий дўстлиги ленинча халқлар дўстлигининг таркибий қисми ҳисобланади. Россия Федерацияси олимлари Ўзбекистонда илм-фаннинг ривожланишига биринчи бўлиб пойдевор қўйган эдилар. Совет Шарқида биринчи университетнинг, Ўзбекистонда биринчи Фанлар академиясининг ташкил топиши босқичлари завқли ва ҳаяжонли бўлиб, улар сира унутилмайди.

Жамиятшуносларимизнинг т о ж и к, туркман, қирғиз, қозоқ ҳамкасабалари билан ҳамкорликда ўтказаётган изланишлари диққатга сазовор. Уларнинг қадимги даврдан ҳозирги кунгача бўлган тарихий тақдирларининг муштараклиги нокапиталистик ривожланиш йўлини, фалсафа, адабиёт тарихи ва назарияси масалаларини умумлаштирадиган асарлар яратишга имкон беради. Натижада «Ўрта Осиё ва Қозоғистонда Совет ҳокимияти ғалабаси» каби бир қатор монографиялар яратилди. Бундай ҳамкорлик муносабатлари табиий ва техника фанлари соҳаларида ҳам олиб борилмоқда. Бир неча йиллардан буён Ўрта Осиё республикалари Фанлар академиялари президентларининг Совети муваффақиятли ишлаб турибди.

СССР Фанлар академияси, СССР Медицина Фанлар академияси, ВАСХНИЛ, Украина, Белоруссия, Озарбайжон, Тожикистон, Қозоғистон ва бошқа республикалар фанлар академиялари институтлари билан, кўпгина соҳалар бўйича шуғулланувчи илмий муассасалар билан ҳамкорликда иш олиб бормоқдалар. Республика Фанлар академияси чет эл, айниқса, Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатлари илмий ташкилотлари билан ҳамкорликни янада мустаҳкамламоқда. Биохимия ва биофизика, космик нурлар, қуёш энергиясидан фойдаланиш, сейсмология, ер қобиғининг юқори мантияси, астрономия, шифобахш ўсимликларни ўрганиш бўйича биргаликда ҳамкорлик тадқиқотлари ўтказилаётир.

— Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг республикамиз бутун фани системаси ривожланишидаги ролини қандай баҳолаш мумкин?

— Фанлар академияси республикада фан штаби ҳисобланади. КПСС XXV съезди қарорлари ва ўртоқ Л. И. Брежневнинг нутқида айтилган қоида ва хулосаларга мувофиқ, академиянинг марказлаштирувчи ва йўналтирувчи роли ортиб бормоқда. Ҳозир бизда координацион совет тузиляпти, проблемали советлар ишини яхшилаш чоралари кўриляпти. Бундай ишларнинг дастлабки тажрибаси шуни кўрсатадики, академия илмий-тадқиқотлар сифати ва самарадорлигини оширишга сезиларли таъсир кўрсатиш кучига эга экан.

Академиянинг механика ва жараёнларни бошқариш бўлими академия ва академия системасига кирувчи соҳалар бўйича институтлар планини муҳокама қилди, уларнинг реал имкониятларини белгилаб берди. Масалан, шу беш йилликда тадқиқот учун сарфланадиган ҳар бир сўм социалистик экономикага 9.5 сўм бўлиб қайтиши керак.

Фанлар академияси республиканинг соҳалар бўйича институтлари ва олий мактаблари учун кўплаб илмий кадрлар тайёрлашда катта роль ўйнади.

— Обид Содиқович, суҳбат якунида академиянинг социалистик мажбуриятлари хусусида қисқача гапириб берсангиз?

— Республика Фанлар академияси институтлари ва муассасалари коллективлари бутун совет халқи каби Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олишга пухта ҳозирлик кўряпти. Юбилей йилида оширилган социалистик мажбурият қабул қилинди. Бу мажбуриятга кўра, пландан ташқари ўттиз битта темани ва муддатидан илгари ўн битта тадқиқот ишини бажариш, тажриба-саноат синовига ўн иккита ишни топшириш ва тугалланган тадқиқотлардан бештасининг натижасини ишлаб чиқаришга жорий этиш назарда тутилмоқда.

Бундан ташқари «Совет Шарқида социалистик революция ғалабасининг халқаро аҳамияти» деган темада Бутуниттифоқ илмий-назарий конференцияси, фанлар бўлимлари ва Қорақалпоғистон филиалининг, академия институтларининг юбилей илмий сессиялари, ёш олимлар конференцияси ўтказилади.

«Фан» нашриёти юбилей нашрларини — «Октябрь ва Совет Ўзбекистонининг гуллаб-яшнаши», «Қорақалпоғи с т о н АССР ишчи синфининг шаклланиши» каби китобларни тайёрламоқда.

ОБЛАСТЬ СОВЕТЛАРИНИНГ СЕССИЯЛАРИ

ЖИЗЗАХ («Совет Ўзбекистони» мухбири). Область Советининг саккизинчи сессияси бўлиб ўтди. Унда область ижроия комитетининг раиси ўртоқ Э. Исломовнинг ердан фойдаланиш конунини бажаришда меҳнаткашлар депутатлари район, қишлоқ Советлари ва қишлоқ хўжалик органларининг иши ҳақидаги доклади тингланди. Депутатлар шунингдек ёшлар билан ишлаш доимий комиссиясининг ҳисоботини ҳам эшитишди.

* * *

НАМАНГАН, 25 март. (ЎзТАГ). Меҳнаткашлар депутатлари Наманган область Советининг бугун бўлиб ўтган сессиясида область ижроия комитетининг раиси У. Абдураззоқовнинг аҳоли ўртасидаги маданий-оқартув ишининг аҳволи ва уни янада яхшилаш тадбирлари тўғрисидаги доклади муҳокама қилинди.

Муҳокама қилинган масала юзасидан тегишли қарор қабул этилди.

* * *

ҚАРШИ, 25 март. (ЎзТАГ). Бугун бу ерда меҳнаткашлар депутатлари Қашқадарё область Советининг сессияси бўлди. КПСС XXV съезди қарорлари асосида турмуш маданиятини янада юксалтириш масалалари муҳокама қилинди. Область Советининг савдо ва умумий овқатланиш доимий комиссиясининг ҳисоботи тингланди.

* * *

САМАРҚАНД («Совет Ўзбекистони» мухбири). Меҳнаткашлар депутатлари Самарқанд область Советининг сессияси бўлиб ўтди. Сессияда область қишлоқларида қурилиш ишларининг аҳволи ва уни КПСС XXV съезди ҳамда Ўзбекистон Компартияси XIX съезди қарорлари асосида ривожлантириш чоралари ҳақидаги масала муҳокама қилинди. Бу масала юзасидан область партия комитетининг биринчи секретари Б. Р. Раҳимов доклад қилди.

Докладчи ва сессияда сўзлаган депутатлар қурилиш ва монтаж ташкилотлари қишлоқда қурилиш ишларини яхшилаш, аҳоли турмуш маданиятини юксалтириш борасида анчагина ютуқларни қўлга киритганликларини таъкидладилар. Бош план асосида обод, кўркам қишлоқлар барпо қилинганлигини кўрсатиб ўтдилар. Ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида областда давлат, хўжалик ташкилотлари ва аҳолининг шахсий маблағлари ҳисобига 152 минг квадрат метр уй-жой қурилиб, фойдаланишга топширилди. Қарийб бир ярим минг хонадон янги уйларга кўчиб ўтди. Бултур 13 минг 300 ўринли мактаб, 4 минг ўринли болалар боғчалари қурилди.

Сессия қишлоқ қурилишини ривожлантиришга қаратилган қарор қабул қилди.

Л. ЭРГАШЕВ.

БОЛАЛАР КИТОБ ҲАФТАЛИГИ

Бизнинг дўстимиз

Республикамизда яна бир анъанавий ҳафталик — болалар китоб ҳафталиги бошланди. Ёш китобхонлар ҳафта давомида севимли китоб қаҳрамонлари, болалар ёзувчилари, шоирлари билан учрашадилар.

Мамлакатимизда болалар адабиёти, унинг тараққиётига катта эътибор берилмоқда. Ҳозирги вақтда республика Китобсеварлар кўнгилли жамияти бошланғич ташкилотларида 1517 ёшлар секцияси, 31 миллион китоб фондига эга бўлган 6643 та мактаб кутубхонаси, шунингдек битта республика, 12 область ва бир шаҳар болалар китоб маскани келажак эгалари хизматида.

«Ёш гвардия» нашриёти ҳар йили 5—6 миллион нусхада бир неча юз номда болалар учун китоб нашр этмоқда.

Бу йилги болалар китоб ҳафталиги Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланадиган йилда ўтмоқда. Ҳафталикнинг тематикаси ҳам юбилей анъаналари билан чамбарчас боғланиб кетган. «Октябрь ва болалар тақдири», «Коммунистик партияга шон-шарафлар!», «Биз Ильич меросхўрларимиз» каби тематик мушоиралар, кечалар, учрашувлар ҳафталикнинг муҳим мавзуларидандир. Ҳафталик давомида ўқувчилар революция иштирокчилари, Улуғ Ватан уруши қатнашчилари, қаҳрамонлари билан учрашадилар. Улар ҳақида битилган китоблар билан яқиндан танишадилар. Ҳафталикда «Биз — Ильич болалари», «Ильич билан учрашув», «Ленин ва Октябрь», «Чин инсон қиссаси» каби роман ва повестларнинг прототиплари билан учрашувлар ўқувчиларнинг тарбиясига аҳамиятли таъсир этади.

Ўқувчиларни дўстлик, коммунистик ғояларга садоқат, социалистик Ватанимизга меҳр-муҳаббат, авлодларимизнинг буюк анъаналарини давом эттириш руҳида тарбиялашда китоб муҳим роль ўйнайди. Шунинг учун ҳам болалар китоб ҳафталигини ўтказишдан асосий мақсад ўқувчиларнинг бадиий тафаккурини, ижодий изланишларини камол топтиришдир.

М. МИРРАЖАБОВ.

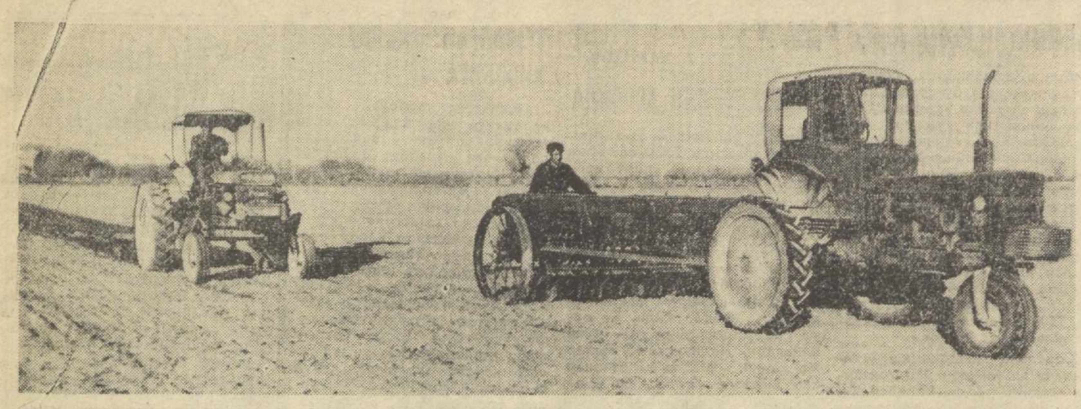

Бухоро областининг шимолий районларида беда экиш қизғин. Беда асосан баҳори буғдой билан аралаштириб экилаётир. Навоий районидаги Навоий номли колхоз ва «Гигант» совхозида бу иш тезкорлик билан боряпти. Суратда: экиш пайти.

В. Полстаев фотоси.

МАТОНАТ

Қиш чилласининг қаҳратон кунлари эди. 25 январь кечга яқин ҳавонинг авзойи бирдан бузилди. Ғарбдан Шарққа катта тезлик билан учаётган қопқора булутлар бир пасда тоғ устини қоплаб олди. Ҳали қуёш ботмаган бўлса-да, ҳамма ёқ қоронғулашиб кетди, сўнгра қор аралаш каттиқ довул бошланиб, тез орада шиддатли қор бўронга айланди. Теккан жойини музлатиб, кесиб кетаётган, дуч келган нарсани думалатиб учириб бораётган бундай кучли ва даҳшатли бўронни кекса чўпонлар ҳам умрида биринчи бор кўраётган эди. Бир соат ўтар-ўтмас қор ҳамма йўл ва йўлкаларни босиб кетди. Беш-ўн қадам нарёқдаги нарса кўринмай қолди. Фермалар ва сурувлар ўртасидаги алоқа бутунлай узилди. Юзлаб кишилар жамоат чорвасини табиат қаҳр-ғазабидан қутқариб қолиш учун отландилар.

Бош чўпон Ражаббой Нурмонов довул бошланган пайтда ўз кўрасидан бир ярим чақиримча наридаги суруви ортида юрган эди. Қаттиқ бўронда ҳеч қаер кўринмай қолди. Қўйлар ҳуркиб баландликка — Оқтов этагидаги Тешик ғорга қараб коча бошлади. Бу ерлар нотекис, жарлик, сойлик ва ўйдим-чуқурликлардан иборат эди. Чўпоннинг жони ҳалқумига келди. Унинг кўзи олдидан отаридаги 732 бош қўй, шу жумладан ҳадемай қўзилайдиган 485 бош совлиқ бирин-кетин ўтди. Ҳар юз бошидан бу йил 190 бошдан қўзи оламан деб бел боғлаб берган ваъдаси ёдига тушди...

Саросимада қочиб кетаётган қўйларни кекса серка бошлаб борар, у жонивор қўрага томон ҳарчанд бурилса-да, қўйлар жарликлар ёқалаб ўтадиган Тешик ғорга томон тирмашиб борарди. Чўпон овозининг борича «қуррей, қуррей» деб бақириб чопди, аммо ҳайвонлар унга қулоқ солмади. Ваҳимали ва даҳшатли вазиятда жониворлардан бир неча боши қор билан кўмилган жарликка қулаб кетди. Жасур чўпон кўкрагидан келадиган қор уюмларини не-не азоблар билан кечиб, қочиб келаётган сурувни орқага — қўра томонга қайтаришга муваффақ бўлди.

Энди қўйларни Олапар билан Сиртлон қўтонга томон эргаштириб, бошлаб борарди. Чўпон эса ҳозиргина жарликк- қулаб қор остига кўмилиб қолган учта қўйни ҳам қутқариб олишга жазм этди. У уч метрлар чамаси келадиган чуқурликка қулаб тушган қўйлар ортидан жарликка туша бошлади. Жониворларни қор остидан пайпаслаб топгач, сўнгги кучини тўплаб, бирин-кетин чуқурлик ёқасига чиқариб қўйди. Ўзи ҳам бир амаллаб, тирмаша-тирмаша силласи қуриган чоқда тепага чиқиб олди. Энди учала қўйни анча узоқлашиб қолган сурув ортидан етказиш керак эди. У совлиқни елкасига ташлаб, икки қўйни иккала қўлтиғига кўтарганича сурув ортидан чопди. Жониворлар қишлик қўтонга эсон-омон ва тугал етиб қолган экан. Колхоз чорваси ҳалокатдан қутқариб қолинди.

...Бироқ, сурувни қутқариш учун жон-жаҳди билан курашиб, бор кучини сарф қилган бош чўпон Ражаббой аканинг ўзи қўрага етиб келолмади, унинг дармони қуриган эди. Одам бўйи келадиган қорни кечиб ўтиш учун жонини жабборга топшириб кураша-кураша кўз олди қоронғулашди, бутун борлиқ-мавжудот гўё унинг атрофида гир айланаётгандек бўлди. Қўрадан адашиб бошқа томонга йўл тутди. Қаҳратон совуқ ва бўронда аъзойи бадани увушиб, соқол-мўйлаблари қалин муз парчалари ва оппоқ қиров билан қопланди. Унинг девсифат қомати, кенг елка ва яғринлари букилиб, қўл-оёқлари бўшашди, бутунлай ҳолдан тойди. Бир умр ўз касбини ардоқлаб келаётган забардаст чўпон 43 ёшида ана шундай кучли бўрон билан юзма-юз туриб олишаётган эди. Ражаббой 26 йилдан бери қўй ортида юриб, бундай аҳволга тушмаган эди. Шунга қарамай таслим бўлишни сира хаёлига ҳам келтирмасди у.

Шу тобда, юз қадамча нарида Ражаббой аканинг кўзига гўё каттакон гулхан ёниб тургандай, бу олов борган сайин кучайиб, бутун бир сойни қоплаб ётгандай кўринди. Чўпон бор кучини тўплаб, ўлим хавфидан қутулиш учун таёғига таянган ҳолда бир амаллаб ўрнидан турди. Бундай қараса, гулхан жудаям яқинлашиб, атиги уч қадам нарида ёнаётгандай туюлди. Оловга интилиб, қўлларини чўзди, ета олмади. Оёқлари зўрға судраларди. Аланга худди кўзининг олдида, бир қарич масофада ёна бошлади. Энг сўнгида «етдим» деб у бўйнини чўзиб, юзини ургани ҳам муздай совуқ қор бўлди...

ЛАВҲА

Орадан кўп ўтмай Сиртлон билан Олапар тепаликдан ошиб, ўқдай учиб кела бошлади. Чўпонни қидириб юрган суворийлар — чўлик Тилов Эшмуҳаммедов, шу оғир кунларда чорвадорларга ёрдам қилиш учун жўнатилган колхоз раисининг ўринбосари Норқувват Боймирзаев, пахтачилик бригадасининг бошлиғи Норбўта Жўраевлар ҳам зум ўтмай воқеа содир бўлган жойга яқинлашиб келишди. Итлар қорайиб ётган бир нарса атрофида ғингшиб айланаётганини кўриб, улар ҳам шу томонга от солдилар...

Чўлик Тилов Эшмуҳаммедов ҳаммадан олдин ўзини отдан ташлаб, Ражаббой аканинг юрагига қулоқ солиб кўрдида, «ҳайрият» деб қўйди. Зудлик билан хастани кўтариб қўрага олиб кетишди. Аслида чўпоннинг адашиб юрган жойи ҳам қўрадан унча узоқ эмас, атиги икки сой нарида эди. Чўлик бош чўпонни иссиқ хонага келтириб етқизди. Пахта билан оғзига иссиқ чой томизиб турди. Ражаббой ака бир оздан сўнг ўзига келиб, кўзини очди. Уни етиб келган «ГАЗ-469» машинаси кабинасида район касалхонасига келтириб жойлаштирдилар. Жасур чўпоннинг қўл-оёғи, юзи ва кўкрагини совуқ олган экан. Ражаббой ака меҳрибон шифокорлар ёрдамида тузалиб, кучга кирди ва ҳозир қадрдон яйловига қайтиб борди.

Ражаббой Нурмонов ҳақиқий қўйчивонлар сулоласидан. Унинг отаси Нурмонбой Туркманистоннинг Чоршанғи районида бир умр чўпонлик қилган. Қорлиқ, Оқтош яйловларида 40 йилдан ортиқ вақт давомида қўй ортидан юрган. Ражаббой Нурмонов Ўзбекистоннинг Жарқўрғон районига кўчиб келганида энди йигирма ёшга кирган йигитча эди. Мана энди у элликни қоралаб қолди. Отасидан чўпонлик таёғини олганига ҳам 26 йил бўлди. Совлиқлардан тўл олиш ва чорва маҳсулотларини оширишда йил сайин юксак муваффақиятларга эришяпти. Ўтган йили ҳар 100 бош совлиқдан 183 тадан қўзи, 4 килограммдан жун олиб, район ғолиблари сафидан муносиб ўрин эгаллади. Унинг бу йилги марраси янада юксак: коммунист чўпон ҳар 100 бош совлиқдан 190 тадан қўзи, 4,5 килограммдан жун олиш ҳақида аҳду-паймон қилиб, астойдил меҳнат қиляпти.

Колхознинг Норбўта Жўраев бошлиқ пахтачилик бригадаси коллективи қишлов бошланганда ташаббус билан чиқиб, Ражаббой Нурмонов отарини оталиққа олганлиги ҳам чўпон-чўлиқларга катта далда бўлди.

Жамоат чорвасини қаҳратон қишдан эсон-омон олиб чиқишда жасорат кўрсатган чўпон-чўлиқлар бу ерда кўп. Шулар жумласига Тураб Панжиев, Ўрин Шотўраев, Худоёр Аннаев, Мамарасул Ражабалиев сингари бош чўпонлар киради.

...Кекса Боботоғ тизмалари этагидаги Оқтов яйловларида Жарқўрғон районидаги ўртоқ Шопўлат Чориев раҳбарлик қилаётган «Коммунизм» колхозининг 14 минг бошдан ортиқ 18 сурув қўйлари боқилади.

Оқтов ва Хонтоғой яйловларини кўз олдига келтираман деган киши баланд тепаликка чиқиб разм солса, яйловлар кўз илғамас улкан учбурчакни эслатади. Унинг ўткир бурчаги қўшни Тожикистоннинг сарҳадларигача бориб тақалади. Ана шу яйловларда колхознинг бебаҳо бойлиги — олтиндек товланувчи шерози, сур терилар берадиган қоракўл қўйлари кезади. Ўтган йили колхоз қўйчиликдан 302,5 минг сўм ўрнига 403 минг сўм даромад олди. Ҳар қўйдан белгиланган 3,2 килограмм ўрнига 3,5 килограмм жун қирқиб олинди. Қўйчиликдан келган соф фойда 99 минг 991 сўмни ташкил этди.

Сифат ва самарадорлик беш йиллигининг иккинчи йилида колхоз қўйчивонлари юксак марраларни белгилаб, ўз зиммаларига оширилган мажбуриятлар олдилар. Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги юбилейини ҳар юз бош совлиқдан 150 тадан қўзи, бир бош қўйдан 4 килограммдан жун қирқиб олиш учун курашиб, социалистик мусобақани авж олдириб юбордилар.

Январь ойидаги мисли кўрилмаган қаттиқ совуқлар, довул ва қор бўронлари чорвадорлар учун жуда оғир синов бўлди. Бироқ чўпон-чўлиқлар, мутахассислар, механизаторлар бир ёқадан бош чиқариб, табиат қаҳри-ғазабига қарши мардонавор курашдилар. Ўнлаб автомашина ва трактор тележкалар қишлоқ жойларига озуқа ортиб йўл олдилар. Хашак майдалайдиган техника тинмай ишлаб турди, қўйларни концентратлар билан озиқлантириш ташкил этилди. Сурувларга колхоз парткомининг секретари Мадамин Қўшоқов бошлиқ 40 дан ошиқ коммунист ва комсомоллар, яна шунча қўшимча ишчи кучлари сафарбар этилди. Шулар ва кўрилган бошқа тадбирлар туфайли колхоз жамоат чорваси эсон-омон ва тугал сақлаб қолинди.

...Мана, қиш чиқиб, баҳор кунлари —қўйлар қўзилайдиган масъулиятли дамлар ҳам бошланди. Қир-адирлар, даладашт ва яйловлар яшил либосга бурканмоқда. Чўпонлар эса қаҳратон қишни сира унутмайдилар. Чунки, бу қаҳратон қиш жасур ва матонатли чўлиқ-чўпонлар учун жиддий синов бўлди.

А. ХАЛИЛОВ,
«Совет Ўзбекистони» мухбири.

Тошкент область Янгийўл районидаги Ҳ. Турсунқулов номли колхоз далаларида бу йил механизаторлик курсини тугатган кўплаб ёшлар меҳнат қилишади. Суратда: ёш механизатор Ҳ. Мустафоқулова.

А. Тўраев фотоси.

«БИЛИМ» ЖАМИЯТИНИНГ ПЛЕНУМИ

«Билим» жамияти ташаббуси билан Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига бағишлаб республикада ўтказилган ижтимоий-сиёсий мавзулардаги лекцияларда шаҳар ва қишлоқ меҳнаткашларидан минглаб киши қатнашмоқда — Ленин партияси ва комсомол ветеранлари, партия съездларининг делегатлари, беш йиллик гвардиячилари, ишлаб чиқариш илғорлари бу лекцияларда мамлакатимиз халқларининг Коммунистик партия раҳбарлигида эришган ажойиб ғалабалари, ленинча миллий сиёсат туфайли Совет ҳокимияти йилларида Ўзбекистонда юз берган мўъжизакорона ўзгаришлар ҳақида гапириб бермоқдалар. «В. И. Ленин — КПСС ва совет давлатининг асосчиси», «Октябрь ва Ўзбекистонда маданий революция», «Октябрь ва ёшлар» — юбилей лекторийларининг мавзуларидир.

Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти правлениесининг 25 март куни Тошкентда бўлиб ўтган пленумида ана шу ҳақда ва бошқа қимматли ташаббуслар тўғрисида гапирилди. Пленум бу оммавий ташкилотнинг Улуғ Октябрь 60 йиллигига тайёргарлик юзасидан олиб бораётган ишларини муҳокама қилди.

Пленум жамият правлениесининг юбилейга тайёргарлик кўриш юзасидан белгилаган тадбирларини тасдиқлади. Тадбирларда жамиятнинг бутун фаолиятини янада активлаштириш, унинг пропаганда қилиш ишларини кенг авж олдириш кўзда тутилган.

Пленумда Ўзбекистон ССР «Билим» жамияти VIII съездини ўтказиш билан боғлиқ масалалар қараб чиқилди.

(ЎзТАГ).

халқаро воқеалар

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИ

◆ КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ БОШ СЕКРЕТАРИ Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ СССР КАСАБА СОЮЗЛАРИ XVI СЪЕЗДИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ ЖАҲОН ЖАМОАТЧИЛИГИ ВА МАТБУОТИНИНГ ДИҚҚАТ-ЭЪТИБОРИДА.

◆ ХАЛҚ ПАЛАТАСИНИНГ МАЖЛИСИ.
◆ ДЎСТЛИК ШАРТНОМАСИ ИМЗОЛАНДИ.
◆ «УНЗЕРЕ ЦАЙТ» ГАЗЕТАСИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ.
◆ УЙДИРМА ГАПЛАР ФОШ ҚИЛИНДИ.

ЖАҲОН БИР ҲАФТА ИЧИДА

СОЦИАЛИЗМ ВА ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг нутқлари доимо барча мамлакатлар жамоатчилиги ва матбуотининг эътиборини ўзига тортмоқда. Бу сафар ҳам шундай бўлди: Л. И. Брежневнинг СССР касаба союзлари XVI съездидаги нутқи радио ва телевидение орқали эшиттирилаётган пайтнинг ўзидаёқ дунёдаги энг катта телеграф агентликлари унинг асосий бўлимларини бера бошладилар, ундаги асосий қоидаларни анализ қилдилар, бу қоидаларнинг муҳимлиги ва конструктив характерини таъкидладилар. Бу нутққа зўр қизиқиш ва эътибор билан қаралганлиги мутлақо табиий ва қонуниятли бир ҳол эди. Унда советлар мамлакатининг коммунистик қурилишдаги асосий ютуқлари ва вазифалари яққол ифода этилган, бу нутқда СССРнинг ҳозирги халқаро турмушнинг энг актуал проблемалари хусусидаги позицияси баён қилинган.

Л. И. Брежневнинг мамлакатимизни —етук, ривожланган социализм мамлакатини иқтисодий, социал-сиёсий ва маънавий жиҳатдан ривожлантириш соҳасида қўйган вазифалари социалистик мамлакатлар матбуотининг, бутун дунёдаги тараққийпарвар кучларнинг зўр эътиборига сазовор бўлди. Қардош социалистик мамлакатлар матбуотида КПСС Марказий Комитети Бош секретари нутқи батафсил анализ қилинган кўпдан-кўп ҳамма шарҳларда баён этилган асосий фикр — КПСС, Совет давлатининг жамиятни меҳнаткашлар оммаси манфаатларини кўзлаб революцион тарзда ўзгартириш соҳасидаги жуда катта тажрибасидан фойдаланишдан иборат.

Л. И. Брежнев нутқининг халқаро турмушдаги энг асосий проблемалар хусусида мамлакатимизнинг нуқтаи назари баён этилган қисми чет элларда айниқса катта қизиқиш уйғотди. Жаҳон матбуоти СССРнинг шу проблемаларни ҳал этишга чуқур реализм билан амалий ёндашаётганлигини таъкидлайди. Масалан, «Нью-Йорк таймс» газетаси шуни таъкидлайдики, Л. И. Брежнев Совет Иттифоқининг стратегик қурол-яроғларни чеклаш хусусида янги шартнома тузиш тўғрисидаги музокараларнинг муваффақиятидан, Совет — Америка савдосини ривожлантиришни қийинлаштираётган тўсиқларни олиб ташлашдан, Европадаги қуролли кучлар ва қурол-яроғлар даражасини камайтиришдан, Яқин Шарқ масаласини ҳал этиш йўлларини қидиришдан манфаатдор эканлигини яна бир бор намойиш қилди.

АҚШ матбуоти Совет Иттифоқининг Совет — Америка муносабатларини ижобий тарзда ривожлантиришга катта аҳамият бераётганлигини мамнуният билан қайд этиб, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари шу муносабатларни янада яхшилаш ва ривожлантиришга халақит бераётган ҳолатларни ҳам кўрсатиб ўтганлигини, шу билан бирга СССР томонидан «ҳарбий хавф» бор деган уйдирма хусусидаги туҳмат кампанияси, шунингдек Американинг расмий муассасалари Совет Иттифоқининг ички ишларига аралашиш учун бевосита уринаётганлигини қаттиқ қоралади, деб таъкидламоқда.

Польшадаги «Трибуна люду» газетаси Л. И. Брежневнинг касаба союзлари XVI съездидаги нутқида баён этилган ҳамма конкрет ва конструктив хулосалар ҳамда таклифларни жамлаб, қуйидагиларни уқтиради: «Л. И. Брежневнинг нутқи Совет Иттифоқи КПСС XXIV съездида таърифлаб берилган ва XXV съездида ривожлантирилган Тинчлик программасини нақадар изчиллик билан амалга оширaётганлигининг яна бир исботидир».

АМЕРИКАНИНГ ЗАИРДАГИ АВАНТЮРАСИ

АҚШ ва унинг НАТОдаги иттифоқчилари Заирдаги ички можарога аралашиб, бунинг учун Ангола Халқ Республикасига қарши туҳмат гаплардан ниқоб сифатида фойдаланмоқда. Америка билан Африка ўртасида машъум «осмон кўприги» солиниб, шу кўприк орқали Заир жанубидаги Шаба вилоятида (собиқ Катанга) кўтарилган қўзғолонни бостириш учун қурол-яроғ юборилмоқда. Шуни айтиш керакки, аҳолисининг турмуш даражаси Африкадаги энг паст мамлакатлардан бири бўлган Заирда ҳукуматга қарши ғалаёнлар 1960 йилдан бери тез-тез такрорланадиган ҳодиса бўлиб қолди. Бу галги қўзғолон ажнабий монополияларнинг ваҳшиёна хўжайинлиги натижасида баттар мушкуллашган чуқур иқтисодий кризис натижасида келиб чиқди.

Қўзғолонни бостиришда Заир ҳукуматига шошилинч ҳарбий ёрдам бериш тўғрисидаги қарорни Оқ уй «Эҳтимол Заирга четдан бостириб кирилгандир, деган овозалар» асосида қабул қилди. Буни АҚШ давлат секретари С. Вэнс ҳақиқатда тан олди. Шундай бўлса ҳам Вашингтон билан Киншаса Заирга халқ Анголаси томонидан «бостириб кирилди» деган гапни факт сифатида ўжарлик билан ва ҳеч бир далил — исботсиз такрорламоқдалар. Ангола ҳукумати «Заир территориясида Ангола Халқ Республикасидан юборилган ёлланма аскарлар борлиги хусусидаги бўҳтон хабар»ни қатъиян рад қилганлигини улар инобатга олишмаяпти.

Сиёсий кузатувчиларнинг қайд этишича, Оқ уй, ҳатто қонун талаб қилганидек конгресс билан маслаҳатлашиб ҳам ўтирмай, Африкадаги мамлакатнинг ички ишларига аралашмоқда. «Хўш, Вашингтон Заирда қандай миллий манфаатларни кўзламоқда»,— деб сўрайди «Вашингтон стар-ньюс» газетасининг обзорчиси. — Бу ўринда гап Шаба вилоятидаги мис конларини «эркин дунё» учун ва уларга хўжайинлик қилаётган корпорациялар учун сақлаб қолиш тўғрисида бормаётмаганмикин?». «Нью-Йорк таймс» газетасининг изоҳ беришича, АҚШнинг Африкадаги шу мамлакатда катта иқтисодий манфаатлари бор (дарвоқе, давлат секретари С. Вэнснинг ўзи ҳам буни яширмаяпти). Мис руда саноатининг ўзига салкам 1 миллиард доллар хусусий капитал солинган. Бундан ташқари Заир Американинг ҳарбий ёрдамини олаётган Африкадаги энг катта давлатдир. Янги молия йилида ҳозирги шароитда шошилинч ҳарбий ёрдамни ҳисобга олмаганда ҳам унга 32,5 миллион доллар ҳарбий ёрдам бериш кўзда тутилган.

Заирнинг табиий бойликларидан фойдаланиш ҳуқуқи учун ўзаро рақобат қилаётган Ғарб монополиялари бу мамлакатнинг манфаатларини мутлақо ўйлаётганлари йўқ. Америка компаниялари Заирнинг кон-руда бойликларига танҳо хўжайинлик қилишга интилиб, ҳақиқий ҳужум бошлаб юбордилар. «Матэн де пари» газетаси Бельгия билан Франция ўртасидаги рақобат кучайиб бораётганлигини ҳам эслатиб ўтмоқда (маълумки, Франция ҳам Катанга мисининг янги даъвогаридир).

Вашингтоннинг Африкадаги янги авантюраси тараққийпарвар жамоатчиликни таажжублантирибгина қолмай, унинг дунёнинг шу қисмидаги тинчлик ва хавфсизлик иши учун ҳалокатли оқибатлари хусусида ташвишлантирмоқда ҳам.

Заирдаги воқеаларнинг яна бир жиҳати бор. «Вашингтон пост» газетаси қайд этганидек «АҚШ ҳукумати бу вазиятда инсон проблемасини писанд қилиш бир ёқда турсин (бу жиҳатдан Заир қандайдир охирги ўринда туради), ҳатто ўзини Африкадаги энг сотқин ва самарасиз ҳукуматлардан бири билан бирлаштириб ҳам юбормоқда».

Бунга ажабланмаса ҳам бўлади. Чунки империализмнинг стратегик ва иқтисодий манфаатлари тўғрисида гап очилганда, маънавий принциплар ва «инсон ҳуқуқлари» тўғрисидаги мулоҳазалар кейинги ўринга ўтиб қолади. Заир — бунинг яна бир тасдиғидир.

В. ГОНЧАРОВ,
В. КОРОЧАНЦЕВ,
(ТАСС).

ҲИНДИСТОН ПАРЛАМЕНТИНИНГ СЕССИЯСИ

ДЕҲЛИ, 26 март. (ТАСС). Бу ерда Ҳиндистон парламенти халқ палатаси янгидан сайланган составининг биринчи сессияси ўтмоқда. Сессия давомида келгуси даврда экономикани маблағ билан таъминлаш масалалари қараб чиқилади ва 1977—78 молия йилининг муваққат бюджети тасдиқланади.

28 мартда парламент ҳар иккала палатасининг қўшма мажлиси ўтказилади, деб эълон қилинди. Қўшма мажлисда президент лавозимини бажарувчи Б. Д. Жатти ҳукумат программасини баён қилади.

Янги бош министр М. Десаи ўз ҳукумати яқин икки кун ичида тузилади, деб маълум қилди.

Социализм мамлакатларида

ДАЛАЛАРДАГИ ҚИЗҒИН МЕҲНАТ

БУДАПЕШТ. Шу кунларда мамлакат далаларидан келаётган қисқа хабарлар венгер деҳқонларининг қизғин меҳнат қилаётганликларидан далолат бериб турибди.

Ҳозирги вақтда республиканинг барча давлат хўжаликларида, қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш кооперативларида дон экинлари экиш, далаларни бороналаш ва тупроқ юмшатиш, кузги экинларни ўғитлаш ишлари жадал суръатлар билан олиб борилмоқда. Мамлакатнинг жанубий районларида кўпгина хўжаликлар ҳозирнинг ўзидаёқ эртанги баҳорги экинларни экиб бўлишди.

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

БЕРЛИН. Германия Демократик Республикаси билан Венгрия Халқ Республикаси ўртасида дўстлик, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартнома ГДР пойтахтида тантанали вазиятда имзоланди.

Шартномани ГДР томонидан ГБСП Марказий Комитетининг Бош секретари, ГДР Давлат Кенгашининг Раиси Э. Хонеккер, ВХР томонидан — ВСИП Марказий Комитетининг Биринчи секретари Я. Кадар ва ВХР Министрлар кенгашининг Раиси Д. Лазар имзоладилар.

СОХТА КАМПАНИЯНИНГ МАҚСАДЛАРИ

ВЕНА, 26 март. (ТАСС). Австрия Компартияси Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Ханс Кальт «Шарқдан уруш хавфи» бор, деган уйдирмалардан буржуа пропагандасининг ҳақиқий мақсади нималардан иборат эканлигини фош қилди. Пропаганда шовқин-суронининг ҳақиқий маъносини тушуниб олиш қийин эмас, деб ёзади у «Фольксштимме» газетасида. Бу кампаниядан аввало капиталистик давлатларнинг сиёсий доиралари билан чамбарчас боғланган йирик ҳарбий-саноат концернлари манфаатдордир. Улар халқаро кескинликнинг юмшатилишига халақит беришни ва бу жараённи орқага буриб юборишни бундан кейин ҳам бебилиски фойда олишни истайдилар.

Сохта кампания жамоатчилик фикрини чалғитишга ва кескинликни юмшатиш йўлидаги, шу жумладан қуроллонишни чеклаш соҳасидаги бундан кейинги тадбирларга тўсқинлик қилишга қаратилгандир. Марказий Европада қуролли кучларни ва қурол-яроғларни ўзаро қисқартириш хусусида Венада олиб борилаётган музокараларда Ғарб давлатларининг тутган позицияси ҳам шундан далолат бермоқда. Улар ўзлари учун бир томонлама устунлик олишга уриниб, социалистик давлатларнинг ҳамма таклифларини жон-жаҳдлари билан рад қилмоқдалар.

Кескинликни юмшатиш ва қуролсизланиш жараёнини изидан чиқаришга ва унинг ўрнига қуролланиш пойгасининг янги даврини бошлашга уриниш ғоят жиддий оқибатларга олиб келиши мумкин, деб ёзади Х. Кальт. Ер юзидаги ҳамма соф виждонли кишилар сиёсий кескинликни юмшатиш ҳарбий соҳадаги кескинликни юмшатиш тадбирлари билан бирга қўшиб олиб борилишини янада қатъийроқ талаб қилишлари керак.

Инсон ҳуқуқлари учун курашда

БОНН. (ТАСС). Ғарбий Германиянинг демократик жамоатчилиги «Касбларни тақиқлаш» қонунининг қурбони бўлган Ғарбий Германиядаги бир қанча гражданлар ташаббуси билан эълон қилинган «ГФРда инсон ҳуқуқларини амалга ошириш декларацияси»ни маъқулламоқда.

Декларацияни ишлаб чиққан «Ташаббускор группа»нинг хабар қилишича, бу ҳужжатни аҳоли турли табақаларининг 1.000 дан ортиқ вакили, шу жумладан таниқли сиёсат ва жамоат арбоблари, касаба союз активлари, олимлар, публицистлар, муаллимлар имзоладилар.

Шундай бўлишига қарамай, Ғарбий Германиядаги миллион-миллион гражданлар элементар гражданлик ҳуқуқларидан маҳрум эканлигини кўрсатувчи бу ҳужжатни ГФР матбуоти, радио ва телевидениеси кўриб кўрмасликка, билиб билмасликка олмоқдалар.

Шу муносабат билан Ғарбий Германия коммунистларининг «Унзере Цайт» газетасининг таъкидлаб ёзишича, социалистик мамлакатлардаги гражданлик ҳуқуқларининг ҳар қандай сохта «ҳимоячилари» теварагида доимо айюҳаннос солаётган ахборот органлари бу декларация тўғрисида лом-мим демаётирлар. Бизнинг кўпгина ахборот органларимиз ГФРдаги инсон ҳуқуқлари бузилаётганлиги тўғрисида ёзиш ўрнига, бўҳтондан иборат антикоммунистик пропаганда билан шуғулланмоқдалар, деб ёзади «Унзере Цайт» газетаси.

ҲУКМ ИЖРО ЭТИЛДИ

БРАЗЗАВИЛЬ. (ТАСС). Ҳукуматга қарши фитна раҳбарларидан бири Альфонс Массамба-Деба бу ерда ҳарбий трибуналнинг ҳукмига мувофиқ отилди. Бу фитна натижасида Конго Халқ Республикасининг Президенти, Конго Меҳнат партиясининг раиси Мариан Нгуаби ўлдирилган эди. Конго Меҳнат партияси ҳарбий комитетининг «Конго революцияси овози» радиоси орқали эшиттирилган баёнотида шу нарса маълум қилинди.

Президент М. Нгуабини бевосита ўлдирган қотиллар — Конго армиясининг истеъфодаги капитани Б. Кикадиди ва унинг шериги жиноят қилганларидан сўнг қочиб қолганлар. Ҳозир уларни полиция қидирмоқда. Ҳарбий трибунал қарорига кўра улар сиртдан отишга ҳукм қилинганлар.

1968 йилда ағдариб ташланган Конгонинг собиқ президенти А. Массамба-Деба халқ-демократик тузумига қарши фитна уюштирганлиги ва президент М. Нгуабини ўлдирганлиги ҳақида ўзига қўйилган айбларга тўла иқрор бўлди. У тергов вақтида фитначилар Конго Меҳнат партиясини, барча оммавий ташкилотларни йўқ қилишни ва мамлакатни социалистик тараққиёт йўлидан четга буриб юборишни мақсад қилиб қўйганликларини айтиб берди.

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

«Оналарни асранг!»

Газетамизнинг 1977 йил 30 январь сонида ахлоқ мавзуида «Оналарни асранг!» сарлавҳали фельетон эълон қилинган эди. Редакция мазкур фельетон юзасидан газетхонлардан 1400 га яқин хат олди. Хатларда онанинг қадри ва юксак меҳрини камситишга йўл қўйган фарзандлар ва шахслар қораланади. Оламда энг улуғ зот бўлган она ҳақли равишда улуғланади ва шарафланади.

Фельетонда танқид қилинган шахслар ҳақида улар ишлаб ва ўқиб турган Тошкент тўқимачилик ва енгил саноат институти, «Таштекстильмаш» заводи медицина-санитария қисми ва 1-шаҳар касалхонаси ҳамда улар яшаб турган Тошкент шаҳар. Фрунзе районидаги Абдулла Авлоний маҳалла партия бюроси ва активининг жавоб хатлари олинди. Жавоб хатларида ўз онасига нисбатан ҳурматсизликка йўл қўйган ўғиллар ва бошқа оила аъзоларининг хатти-ҳаракатлари қораланади.

Маҳалла партия бюроси ва активининг йиғилишида фарзандлар ўз оналари Манзура Содиқовадан узр сўрадилар ва гуноҳларини кечишларини илтимос қилдилар. Она уларни кечирди.

Редакция ушбу фельетон юзасидан ўз фикр-мулоҳазаларини билдирган барча газетхонларга чуқур ташаккур изҳор этади.

АХБОРОТ

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ» ОБЛАСТЬ МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР:

ЧЕВАРЛАР ҲИССАСИ

Москвадаги илғор саноат корхоналари коллективларининг доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 107 йиллиги ва Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги шарафига коммунистик шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббуси Наманган шаҳридаги тикувчилик бирлашмаси коллективи томонидан ҳам қизғин кутиб олинди. Бирлашма чеварлари меҳнат байрами куни ҳар качонгидан ҳам астойдил ишлашга, шанбаликдан тушган маблағдан 4,6 минг сўмини ўнинчи беш йиллик фондига ўтказишга аҳд қилдилар. Шу куни Дилбар Абаева бошлиқ комсомол-ёшлар 850 туп мевали ва манзарали дарахт, 350 туп гул кўчати ўтказишга бел боғладилар.

«Узэлектротерм» бирлашмасининг Наманагандаги бош корхонаси — трансформатор заводи ишчилари эса «Қизил шанбалик» куни 160 та электрокалорифер қурилмаси, 15 та трансформатор, 150 та қувурсимон электр иситгич ва бошқа турда кўплаб маҳсулотлар ишлаб чиқариш, бу буюмларнинг кўпчилигини давлат Сифат белгиси талаблари асосида тайёрлаш мажбуриятини олдилар.

О. ЖУМАНАЗАРОВ.

ҚИММАТЛИ ХОМ АШЁ

Денов шакарқамиш совхози иттифоқимизда бу соҳага ихтисослашган ягона хўжалик. Совхоз коллективи ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида шакарқамиш етиштиришни янада кўпайтириш учун бир ғайратга ўн ғайрат қўшиб меҳнат қилаётир. Бултур шакарқамиш пояси тайёрлаш плани муддатидан илгари ошириб бажарилди. Унинг ҳар гектаридан пландаги 360 центнер ўрнига салкам 400 центнердан ҳосил йиғиштирилди. Давлатга 7500 тоннага яқин шакарқамиш пояси сотилди.

Совхозда шакарқамиш ўстириладиган майдон 190 гектарни ташкил этарди. Юбилей йилида шакарқамиш етиштиришни янада кўпайтириш мўлжалланмоқда. Унинг майдони бу йил икки баравар кенгайтирилади.

Бу қимматли хом ашёни етиштиришни кўпайтириш мақсадида Шеробод чўлидаги Бандихон массивида шакарқамиш етиштирадиган яна битта янги совхоз ташкил этиш планлаштирилди.

А. ХАЛИЛОВ.

ЖАМОАТЧИЛИК АСОСИДА

Боёвут районидаги Димитрово посёлкасида жамоатчилик кучи билан янги спорт комплекси барпо этилди. 7 гектарлик майдонга қулоч ёзган бу спорт комплекси — футбол мусобақалари ўтказиладиган стадион, бассейн, кураш ва енгил атлетика, бокс ва спортнинг бошқа турлари билан шуғулланадиган майдончаларни ўз ичига олади. Бу ерда спортчилар учун дам олиш хоналари, медпункт, 15 гектар майдонни эгаллаган отчопар ҳам мавжуд. Хуллас, бу ерда спортнинг ёзги ўйинларини ўтказиб туриш учун катта қулайликлар яратилган. Мазкур спорт комплексини барпо этишда 1-«Боёвут», Пушкин номли совхозлар, Ленин номли, «Коммунизм» колхозлари, область сув хўжалиги бошқармаси ҳамда райондаги бошқа ташкилотлар айниқса катта ҳисса қўшдилар.

А. УМАРОВ.

ТЕЖАЛГАН МАБЛАҒ ҲИСОБИГА.

«Джиззакстепстрой» бошқармасига қарашли қурилиш ташкилотларининг коллективлари янги ташаббус бошладилар. Қурувчилар тежалган қурилиш материалларини область марказида бунёд этиладиган спорт иншоотлари қурилишига сарфлашга қарор қилдилар. Улар тежалган материаллар ҳисобига шаҳарда сув бассейни, қурилиш материаллари комбинатида спорт зали, «Ирригатор» футбол командаси учун янги спорт базаси, отиш тирлари қуриш учун барчага карата мурожаат қабул қилдилар. Ташаббусга 9-қурилиш тресги ҳамда «Джиззаквордстрой» ва «Галлааралводстрой» трестлари қурувчилари биринчилар қатори қўшилишди.

Область партия комитети қурувчиларнинг янги ташаббусини маъқуллади ва уни барча қурилиш ташкилотларига жорий этиш юзасидан қарор қабул қилди.

Н. МИРЗАЕВ.

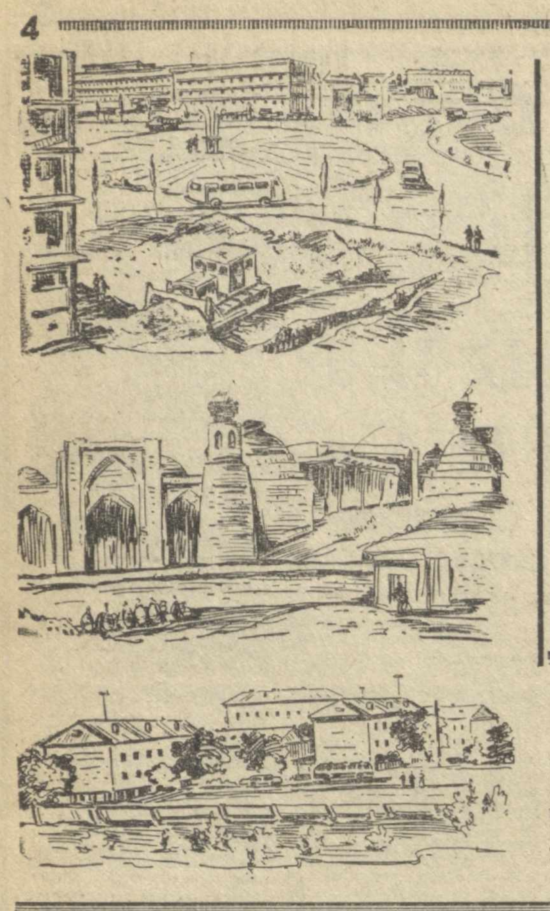

Рассом блокнотидан

Расмларда: 1. Қарши шаҳри марказининг кўриниши. 2. Қарши шаҳридан 40 километр нарида жойлашган Ульянов райони марказидаги архитектура ансамбли. 3. Толлимаржон шаҳри кун сайин кўрк очмоқда. Кўп қаватли бинолар эса унинг ҳуснига-ҳусн қўшмоқда.

И. Циганов расмлари.

АНЪАНАЛАР ТАҲЛИЛИ

ХАЛҚАРО ТЕАТР КУНИ

Ўзбек анъанавий театри тарихи масалаларини ўрганиш ўзбек совет театршунослиги зиммасидаги энг муҳим вазифалардан биридир.

Таниқли театршунос, санъатшунослик фанлари доктори Муҳсин Қодиров мазкур масала билан бир неча йил шуғулланди. Бу ишга киришишдан олдин у совет театршуносларининг фольклор тадқиқоти методлари билан шарқ театрлари тарихини қайта тиклаш соҳасидаги тажрибаларини ўрганиб чиқди ва ўз ишида ана шуларга таянди.

Ўзбек театри асрлар мобайнида анъанавий-бадиҳагўйликка, оғзаки драматургияга суянган ҳолда яшаб келди. Иккинчи томондан эса, у феодал аъёнлари ва руҳонийлар тазйиқи остида фан объекти бўлмаган эди. Шунинг учун ҳам бу соҳада тадқиқот қилиш учун ишончга манба бўлиб хизмат қиладиган, қўлга илингудек моддий ё илмий из сақланмаган. Шуларни ҳисобга олган М. Қодиров аввало халқ ва халқ санъати усталарининг хотираларида қолган маълумотларни аниқлаб жамлаш ва шу асосда анъанавий ўзбек театрининг янги тарихини қайтадан тиклашга аҳд қилди.

Бундай мураккаб масъулиятни ўз зиммасига олган М. Қодиров улкан кўламли тарихий-этнографик адабиётни, Улуғ Октябрь революциясигача бўлган матбуотни ўрганиб чиқди. Ўзбекистон территориясида халқ актёрлари томонидан намойиш этилган 200 дан зиёд томошани киноплёнкага ёзиб олди, халқ масхарабозлари санъатининг эркаклар орасидагина эмас, балки, хотин-қизлар ўртасида ҳам кенг тарқалганини исботлади. Бундай фактологик материалларни тадқиқ этиш фақат умумий қайта танлашгагина эмас, балки, анъанавий театрнинг маҳаллий мактабларини, жанр табиати ва мавзу йўналишини, репертуар ва актёрлик санъатининг ўзига хосликларини аниқлашга асос берди.

Ғ. Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриётида чоп этилган «Ўзбек театри анъаналари»*) номли йирик илмий тадқиқот асари мукаллид, танқид ва кулги-ҳикоя жанрларидан ташкил топган оғзаки драматургиядан бошланади.

Монография муаллифи мазкур уч жанрдан иккитаси, яъни мукаллид ва танқид асарлари таҳлилига асосий ўринни ажратиб тўғри йўл тутган. Автор ишни оддий, архаик пантомималарни текширишдан бошлаб, йирик сатирик комедиялар таҳлили билан тугатар экан, асарларнинг турли жойларда яратилган усуллари тўғрисида фикр юритади ва шу йўл билан кўпгина анъанавий мавзу ҳамда сюжетларнинг ривожланиши ва такомиллашувини, шунингдек, уларнинг географик жиҳатдан кенг тарқалганини кўрсатишга интилган.

Оғзаки драматургия жанрлари, унинг проблемалари ва мавзу йўналишларини кўриб чиқиш монографиянинг иккинчи қисми — масхарабоз ва қизиқчилар санъатининг ғоявий-эстетик моҳиятини очиш имконини яратган. Муаллиф томонидан илк бор ўрганилган қатор йирик труппалар ва таниқли халқ актёрлари Бухоро амирлиги, Хева ва Қўқон хонлиги территориясида мавжуд бўлган маҳаллий санъат мактабларини топишга, аниқлашда, уларнинг ўзига хослиги ҳамда умумўзбек театр санъатига қўшган ҳиссаси тўғрисида фикр юритишга ёрдам берган.

Монографияда масхарабозлар ва қизиқчилар театрининг бош бадиий негизи — бадиҳагўйлик ва шартлиликка ҳам алоҳида ўрин ажратилган. Чунки, ифода усуллари ёрқин, ўткир бўлган масхарабозлар ва қизиқчилар санъати халқ орасида катта эътибор қозонган. Халқ актёрларининг бўрттириш ва типиклаштириш соҳасидаги уринишлари, анъанавий театрда жамиятнинг турли қатламларига оид хусусиятларни ўзида мужассамлаштирган ниқобли-типларни юзага келтирди. Айрим ҳолларда спектаклнинг аҳамиятини оширувчи индивидуал характерлар ҳам яратилган. Воситалар арсеналида, деб ёзади муаллиф, сўз ва нафис ҳаракат санъати билан бир қаторда мимика, имо-ишора ва пантомима ҳам халқ актёрлари учун муҳим аҳамият касб этган. Уларнинг томошаларида музика ва рақслар бадиий образлар ва умуман спектаклни яратишда зарур воситалардан ҳисобланган. Шу тариқа анъанавий театрдаёқ миллий музикали драманинг асосий элементлари вужудга келган.

Хуллас, китобнинг дастлабки икки қисми билан танишар эканмиз, масхарабоз ва қизиқчилар театри, бу — комик, ҳажвий-юмористик йўналишларда ривожланган, оғзаки анъаналарга асосланган профессионал театр бўлганлиги тўғрисида ёрқин тасаввурга эга бўламиз.

Ўзбекистонда янги санъатни вужудга келтиришда В. И. Лениннинг маданият ҳақидаги таълимоти назарий асос бўлиб хизмат қилди. Муаллиф ўз монографиясининг учинчи қисмини муҳим илмий проблемаларни Ленин таълимоти асосида тадқиқ этишга, ўзбек совет театрини шакллантириш жараёнида миллий анъаналарнинг аҳамияти ва роли масалаларига бағишлаган. Бу қисмда у театршунослик ва адабиётшунosликдаги мавжуд материалларга суянади. Бироқ, кўпгина ҳолларда янги маълумотлар кўзга ташланади, театр тарихидаги айрим воқеалар баҳоси қайта кўрилади.

Китоб муаллифининг Ҳамзанинг «Тухматчилар жазоси», «Майсаранинг иши», Уйғурнинг «Туркистон табиби», Ғ. Зафарийнинг «Ҳалима» асарлари таҳлили, Ҳамза, Уйғур, Қориёқубовларнинг режиссёрлик фаолияти, М. Мироқилов, Ҳ. Исломов, А. Ҳидоятов каби актёрларнинг ижрочилик санъати, ўзбек актёрларининг 1924 — 1927 йилларда Москвадаги драма студиясида таҳсил кўриши ва ўзбек театр арбобларининг реализм ҳамда халқчиллик учун курашига доир фикрлари шу жиҳатдан характерлидир.

Хулоса шуки, Муҳсин Қодировнинг «Ўзбек театри анъаналари» монографияси театршунослик фанида кўлами жиҳатдан кенг, қимматли асардир. Шунинг учун ҳам уни совет театршунослигида эришилган ютуқ, деб бемалол айта оламиз.

Т. БАЯНДИЕВ,
А. Островский номидаги Тошкент театр ва рассомлик санъати институтининг проректори.

Н. КИМ,
санъатшунослик фанлари кандидати.

***) Муҳсин Қодиров. «Ўзбек театри анъаналари». Ғ. Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти, 1976 йил.**

ФАН ВА ТЕХНИКА ОЛАМИДА

«ИШЧИ» РОБОТЛАР

Болгариялик ёш инженер, техника фанлари кандидати Христо Христов раҳбарлигида электрокар-робот аппарати яратилди. Бошқарув программаси ҳаракатланувчи бу робот аэродром, вокзал ҳамда автовокзалларда, йирик заводларнинг цехлари, омборларида, парник комбинатларида, текис узумзорларда «енг шимариб» ишлай олади.

Махсус дискаларга ўрнатилган код ёрдамида цехлардаги дастгоҳлар орасида юриб хом ашё материалларни ташиб беради. Тайёр маҳсулотларни йиғиб бир жойдан иккинчи жойга олиб кетади. Узумзорларда эса кучсиз электр қувватидан фойдаланиб, узум солинган саватларни йиғиб бир жойга тўплайди. Болгар мутахассислари яратган роботлардан, айниқса чангли, ҳавоси ифлос ва биқиқ корхоналарда фойдаланиш мақсадга мувофиқдир.

ҚАЕРДАН ЮРИЛАДИ?

Ҳозирги вақтда кўчалардан ҳам одамлар, ҳам машиналар юриб турибди. Хўш, келажакда уларнинг йўлини алоҳида-алоҳида қилиш мумкин эмасмикан? Бу саволга инглиз мутахассислари: кўчалардан фақат одамлар юриши керак, деган фикрни олға сурмоқдалар. У ҳолда машиналар қаердан юради?

Машиналар учун бошқа томондан-бино томлари устидан йўл солса бўлади. Томдан йўл ўтган уйларда, деб давом этишади англияликлар, шовқин бўлмаслиги учун бир қават резина ётқизилса кифоя қилади. Йўловчилар хавфсизлигини ўйлаб тузилган бу лойиҳа амалга ошадими ёки йўқми, буни келажак кўрсатади.

Ахлоқ мавзуида

БОЛАЛАР НЕГА ЕТИМ ҚОЛДИ?

Ўн гулидан бир гули очилмаган уч нафар гўдак она меҳридан мангу маҳрум бўлди. Нега? Улар кимнинг, ниманинг қурбони бўлишди? Қувноқ ва бахтиёр болалик йўлидан улар тақдирини четга бурган ким? Афсуски, бу жоҳил — уларнинг ўз отаси эди...

Гулбаҳор, Равшан ва Рустамжон кечки пайт телевизор томоша қилиб ўтиришарди. Иффатхон барча оналар каби улар қошида парвона эди. Шу пайт кўчадан одатдагидек маст-аласт Пўлат Иброҳимов кириб келди. Уни ота дейишга болаларнинг тили бормайди. Жоҳил ота ҳар куни кимнидир тутиб олиб урар, калтаклар, гоҳо ўз уйида жанжаллашгани одам тополмаса қўшнилар билан жиққа-мушт бўларди.

Эндигина 32 баҳорни кўрган Иффатхон Иброҳимова қотил эр қўлида ҳаётдан кўз юмди. Унинг вояга етмаган уч фарзанди етим қолди. Жиноят унинг ўз уйида ваҳшиёна юз берди. Иффатхонга икки марта пичоқ санчилган, уларнинг бири юрагига, иккинчиси жигарига теккан эди. Жиноят содир бўлган куннинг эртасига тонгда Чилонзор район милициясига кўзларига қон тўлган, сўхтаси совуқ бир шахс кириб келди. Унинг сўзлари пойинтар-сойинтар, қилиб қўйган оғир жиноят оқибатларидан титраб турарди. Гўёки, унинг хотини қандайдир хиёнат йўлига кирган эмиш. Шунда ҳаяжон устида қандай қилиб қўлига пичоқ тушиб қолгани ва хотинига қандай ҳолатда урганини билмай қолганмиш. Ниҳоят, Иффатхонга бўлган чексиз муҳаббати ва унинг оқибатидан келиб чиққан «рашк балоси» қотилликка сабаб бўлганмиш...

Уч фарзандининг онасига пичоқ санчган номард эр ўзининг ҳеч қандай шароитда ҳам оқлаб бўлмайдиган ваҳшиёна жинояти учун оладиган жазосини енгиллатиш пайида эди. Бироқ, тергов ва суд давомида Пўлат Иброҳимовнинг ваҳшиёна қиёфаси сўнгги илдизларигача очилди. Маълум бўлишича, Пўлат Иброҳимов сўнгги пайтларда ичкиликка ружу қўйиб, ўзи ишлаб турган «Главсредазирсовхозстрой»га қарашли «Ирмонтажстрой» трестида коллектив ҳурматидан маҳрум бўлади ва бош инженерлик вазифасидан четлаштирилади. Оқибатда аламини ичкиликдан олиб, узоқ вақт тайинли бир ишнинг бошини тутмай кўча чангитиб юради. Ароққа пул топилмай қолган кунда уйидагиларни олдига солиб қувади, болаларни калтаклайди, хотинига ноҳақ азоб беради.

Ўша тунда қотил ўзининг уч фарзанди олдида уларнинг онаизорини қонига қориштириб, сўнг ҳеч нима кўрмагандек чамадонга уйдаги жамики пулга арзигулик нарсаларни сола бошлайди. Болаларни жон талашиб ётган онаси ёнида қолдириб, уйни сиртидан қулфлаб қочиб қолади. У шундай қотиллик устида ҳам хотинининг ёнидаги ҳамёнидан сўнгги тийинигача қоқиб олиб, қўлидаги соати ва тилла узукларини ечиб олишгача шошилмай бажарди. Бироқ, жон бераётган онаизор олдида тирик мурда бўлиб қотиб қолган фарзандларга заррача ачинмади.

Аввалига қотил ҳаётнинг кенг оқимида изсиз йўқолиб кетишни ўйлади. У шу йўл билан жиноий жавобгарликдан қутулиб қолмоқчи эди. Бироқ, бу йўлдан паноҳ топа олмаслигига кўзи етди шекилли, найранг кўчасига ўтиб, тергов органлари ва адолатли суд ҳайъатини чалғитмоқчи бўлди. Ўзи тўқиган «жиноят важи»ни ишга солди.

Бироқ, жиноятчи ҳар қанча ҳийлакор бўлмасин, у факт ва далиллар қаршисида таслим бўлди. Оқибатда ўзи тўқиган «важ»ларнинг бўҳтонлигини тан олишдан ўзга чораси қолмади. Бироқ, вояга етмаган уч фарзанди учун, уларнинг келажаги учун жиноий жазони енгиллаштиришларини сўради. Нақадар юзсизлик! Фарзандларим бор дейишга қандай тили борди экан! Фарзандлар қалбига наштар санчганда наҳотки уларни ўйламаган қотил энди уларга ўзини паноҳ қилиб кўрсатмоқчи!

Бу ҳақда фарзандлар нима дейди? Суд мажлисига синф раҳбари билан бирга келган ўн икки ёшли Гулбаҳор қотил отадан воз кечганлигини билдирди. Унинг укалари Равшан ва Рустамжонлар ҳам ота юзини қайтиб кўрмасликка аҳд қилганликларини айтиб, адолатли совет судидан қотилга муносиб жазо берилишини сўрадилар. Дарҳақиқат, жаҳолатга шафқат йўқ!

Қотил ўз жазосини олди, албатта. Муқаддас қонунларимиз оқни оққа, қорани қорага ажратиб берди. Бироқ, фарзандларда нима гуноҳ? Улар қалбига етган шикастнинг малҳами бормикан? Фарзандлар бахти учун бутун умрини бахшида этган ота-оналар озмунчами? Ногоҳон фарзанд этига зирапча ёпишса киприги билан олишга тайёр турган оталар ҳам оз эмас. Бироқ, онда-сонда бўлса-да, ҳамон фарзандлар тақдирини бир қултум ароққа сотадиган ёки бир зумлик завқ учун оламни қурбон этишга тайёр турган нопок, нонкўр, бағритош, қалби сўқир шахслар ҳам йўқ эмас. Бундай шахслар фақат оталик бахтидан, инсонга хос завқдан, ғурурдан маҳрумдир. Бу аслида тирикликдаги ўлим эмасми?

Ш. УБАЙДУЛЛАЕВ.

БЎҲТОННИНГ УМРИ ҚИСҚА

ИНСОН ВА ҚОНУН

Деҳқонобод район халқ суди мажлиси охирлашиб қолди. Суд ҳайъати қора курсида вужудидан фисқу-фасод ёғилиб ўтирган 38 ёшли айбланувчининг жиноятларини аниқлаш учун ўндан ортиқ гувоҳларнинг кўрсатмасини эшитиб бўлди. Ниҳоят, ҳукм ўқиб эшиттирилди:

«Судланувчи Берди Узоқовнинг хатти-ҳаракатлари Ўзбекистон ССР Жиноят кодексининг 112-модда, «Г» бандига мувофиқ жиноят деб топилсин ва беш йил озодликдан маҳрум этилсин». Очиқ суд мажлисига тўпланганлар бу ҳукмни қизғин маъқуллаб, кутиб олдилар.

Энди Берди Узоқовнинг жинояти нимадан иборат, деган савол туғилиши мумкин. Унинг жинояти ҳасадгўйлиги, иғвогарлигидир. Соф виждонли кишиларга туҳмат қилишидир. Энг қабиҳлиги шундаки, Б. Узоқовнинг «Думалоқ хати» баъзи марҳумларни гўрда ҳам тинч қўймади...

Деҳқонобод районидаги Усмон Юсупов номли совхознинг «Тўлачорбоғ» қишлоғида яшовчи Тошқул Бўриевнинг оиласида ноҳуш воқеа рўй берди. Унинг турмуш ўртоғи тўсатдан вафот этди. Тошқул бу кутилмаган жудоликдан қаттиқ қайғурди. Норасида фарзандларини тарбиялаш, боқиш, ювиб-тараб кийинтириш унинг зиммасига қолди. Қўни-қўшнилар, қариндош-уруғлар унга чуқур ҳамдардлик билдиришди. Лекин қўшниси Берди Узоқов инсонийлик бурчини бажариб, Тошқулнинг кўнглини овлаш ўрнига унга туҳмат тошини отди Бўҳтондан иборат хат ёзиб, юқори ташкилотларга йўллади.

«Тошқул Бўриев ён қўшним бўлади. Уни яхши танийман,— деб ёзди у. — 1976 йилнинг 15 март куни хотини оламдан кўз юмди. Илгари касаллик нималигини билмаган аёл тўсатдан ўлди. Бу бесабаб эмас. Марҳуманинг эри Тошқул унинг ўнг биқинига оёғи билан тепиб, ўтини ёриб ўлдирди. Бунга мен тўла кафилман... Конхўр Тошқул Бўриевга нисбатан қаттиқ жазо қўллансин. Аксинча, мен бошқа ташкилотларга шикоят қилавераман...».

Текшир-текшир бошланди. Қанчадан-қанча кишиларнинг вақти ўғирланди. Бўҳтоннинг умри қисқалигини фаҳмлаб қолган Берди Узоқов «кафиллик»дан воз кечиб, Сурхондарёга кўчиб қолди. Медицина экспертизаси эса марҳуманинг юрак-қон томир касаллиги сабабли оламдан ўтганлигини исботлаб берди.

Бўҳтончи ўз айбига тўлиқ иқрор бўлди. У кишилар ўртасида жанжал чиқариш, одамларни лақиллатиш, бир-бирига шубҳа туғдириш билан машғул бўлиб юрганини тан олди. Суд мажлисида, мени кечиринглар, қайта писмиқлик қилсам тил тортмай ўлай, деб қасам ичди. Афсуски, Берди бўҳтончи илгари ҳам шундай қасам ичган, ички ишлар бўлимида унинг «туҳматчилик қилмайман» деб ёзиб берган бир неча тилхати бор эди. Туҳматчиликни касб қилиб олган бу киши ўз қилмишлари учун илгари ҳам тўрт марта жиноий жавобгарликка тортилган. Шунда ҳам тавба қилмаган экан.

Ҳақиқат қарор топди, бўҳтончи қонунга мувофиқ жазоланди.

Н. АШУРОВ,
Деҳқонобод район прокурори.

С. ЯНГИБОЕВ,
«Ленин йўлидан» газетаси мухбири.

Редактор
М. ҚОРИЕВ.

Реклама ва эълонлар

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 27/III да **Князь Игорь** (12.00), **Жизель** (19.00), 28/III да **Доктор Айболит** (12.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да **Қиёмат қарз**, 28/III да **Келинлар қўзғолони** (билетлар сотилган).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 27/III да **Гулбаҳор қани?** (12.00), 28/III да **Гулбаҳор қани?** (12.00), **Ҳижрон** (кечқурун).

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 27/III да **Ишқ қурбонлари** (12.00, 15.00), 28/III да **Ишқ қурбонлари** (12.00, 15.00).

Цирк

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — дунёда ягона лилипутлар ревюси иштирокида МОСКВА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (10, 13, 16, 19.30).

Кино

27 МАРТДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Бобби** (катта зал, 12, 14.30, 17, 19.30).

Сув ости салтанатининг маликаси — «ҚОЗОҒИСТОН» (11, 12, 15.15, 16.20, 19.20, 21.00), ЛИСУНОВ НОМЛИ (тоқ соатларда), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун), БИЛИМЛАР УЙИ (13, 14.30, 16, 17.30).

Ютуқ — «МИР», «ДРУЖБА» (кундуз ва кечқурун), «ЧАЙКА» (10, 12, 14.00).

Томдан сакраш — (11, 13.15, 16.30), **Истеъфодаги подковник** (18, 20.00), «ПИОНЕР».

28 МАРТДА

САНЪАТ САРОЙИ — **Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими** (катта зал, кундуз ва кечқурун).

Фердинанд Люснинг ҳаёти ва ўлими — «ЧАЙКА» (16, 18.30, 20.45).

Доктор Франсуаза Гайон — «ҚОЗОҒИСТОН» (16, 18, 20, 22.00).

Ютуқ — «НУКУС» (тоқ соатларда).

●

ЎЗБЕКИСТОН ТЕРИ-ВЕНЕРОЛОГИЯ ИЛМИЙ-ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
вакант вазифаларга

КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

социал-гигиена ва илмий-ташкилий-методика бўлими: мудир (медицина фанлари доктори ёки кандидати), кичик илмий ходим;

микробиология бўлими: катта илмий ходим, кичик илмий ходимлар (3 ўрин);

бўлим кичик илмий ходимлари: лаборатория-экспериментал, сифилидология, лепра филиали (2), гонорея;

дерматовенерология (2) ихтисоси бўйича клиник ординатурага.

КОНКУРС МУДДАТИ ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ.

Мурожаат учун адрес: 700015, Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 104-уй.

●

А. Н. ОСТРОВСКИЙ НОМЛИ ТЕАТР ВА РАССОМЧИЛИК ИНСТИТУТИ
профессор-ўқитувчилар составидаги вакант вазифаларга

КОНКУРС
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

кафедра мудири: музика фанлари (доцент).

кафедра катта ўқитувчилари: тиллар ва адабиётлар (инглиз тили), театршунослик, вокал, графика, музика фанлари.

Конкурс муддати — 26 апрелгача.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳри, Лопатин кўчаси, 77-уй. Телефон: 56-28-80.

●

ССCР Соғлиқни сақлаш министрлигининг
ТОШКЕНТ ВАКЦИНА ВА СИВОРОТКА ИЛМИЙ ТАДҚИҚОТ ИНСТИТУТИ
1977 йил учун

ҚАБУЛ
ЭЪЛОН ҚИЛАДИ

сиртқи аспирантурага микробиология ихтисоси бўйича мақсадли аспирантурага вирусология ихтисоси бўйича (СССР Фанлар академиясининг Гамалей номидаги эпидемиология ва микробиология институтида тайёрланади).

ҲУЖЖАТЛАР— ЭЪЛОН ЧИҚҚАН КУНДАН БОШЛАБ БИР ОЙ ДАВОМИДА ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.

Мурожаат учун адрес: 700015 Тошкент шаҳри, Кафанов кўчаси, 93-уй.

●

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА
27 март соат 17.00 да
СССР КУБОГИ УЧУН
«АМУР» (Благовещенск) — «ПАХТАКОР» (Тошкент)
КОМАНДАЛАРИ УРТАСИДА
ФУТБОЛ

Тошкентдан гапирамиз ва кўрсатамиз

Телевидение

27 МАРТ, ЯКШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Зарядкага сафланинг. 10.30 — **Будильник.** 11.00 — Совет Иттифоқига хизмат қиламан. 12.00 — **«Орлёнок».** 13.00 — **Музикали киоск.** 13.30 — Қишлоқ янгиликлари. 14.30 — Катта йўл босқичлари. **«Ер»** (бадиий фильм). 16.05 — Адабий суҳбатлар. 17.05 — **Халқаро панорама.** 17.35 — Концерт. 18.00 — **Киносаёҳатчилар клуби.** 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — **Мультфильмлар.** 19.40 — Совет Иттифоқи чет эллик меҳмонлар нигоҳи билан. 19.55 — «Қўзибулоқ» (экранлаштирилган фильм). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — **Халқаро театр куни.** 23.40 — **«Комсомольская правда» газетаси соврини учун сузиш бўйича халқаро мусобақалар.** 00.10 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

10.10 — **Янгиликлар.** 10.20 — «Доира рақсга чорлайди». 11.00 — **Қувноқ стартлар.** 12.00 — **Ғалвасиз кун йўғ-а** (бадиий фильм). 13.15 — **Оталар сўзи — ақлнинг кўзи** (такрорий). 14.15 — Ота-оналар учун консультация. 18.00 — **Футбол:** «Пахтакор» — «Амур» (Благовещенск). 2-тайм. 18.45 — «Янгра барабан». 19.15 — **Цирк программаси.** 19.45 — **Ахборот.** 20.00 — Эстрада программаси. 21.00 — **Ахборот.** 21.20 — **Куйланг ёш хонандалар.** 21.50 — Ҳужжатли фильм. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — Пиллакорларнинг шу кунги вазифалари. 22.45 — **«Шайтоннинг малайлари»** (бадиий фильм).

ҚИРҒИЗИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

16.30 — Кўрсатувлар программаси.

28 МАРТ, ДУШАНБА

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — **Янгиликлар.** 10.10 — Гимнастика 10.30 — «Алмашув тариқасида» (спектакль). 12.15 — **Ҳайвонот оламида.** 16.00 — «Дербент дийёрида». (ҳужжатли фильм). 16.15 — «Оилавий суҳбат». 16.45 — **«Қопқонлар мамлакатида»** (мультфильм). 17.45 — «Оналарнинг мактаби». 18.15 — **«Олтин шайба»** клубининг совринн учун. 19.00 — **Янгиликлар.** 19.15 — Ҳамма нарсани билишни истайман. 19.25 — **«Ворошиловград области меҳнаткашлари мусобақалашмоқдалар».** Кўрсатувда Украина Компартияси Ворошиловград область комитетининг биринчи секретари Б. Т. Гончаренко иштирок этади. 20.10 — **«Камалак».** 20.35 — Д. Валиев. «Сенга ҳаёт бағишлайман». (фильм-спектакль). 22.00 — **«Вақт».** 22.30 — «Сенга ҳаёт бағишлайман» (фильм-спектаклнинг давоми). 23.30 — **«Комсомольская правда» газетасининг соврини учун сузиш бўйича халқаро мусобақалар.** 24.00 — **Янгиликлар.**

УЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — **«Цивиль лақабли кучукчанинг саргузаштлари».** (болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм. 1-2 сериялар). 12.35 — «Салом, баҳор» (адабий кўрсатув). 13.00 — «Майор Бўрон» (бадиий фильм. 1-серия). 18.30 — Мактаб ўқувчилари учун. «Ленин йўлидан, Октябрь йўлидан». 18.55 — «Ўзбектелефильм»: проблемалар, изланишлар, истиқболлар». 19.45 — **«Ахборот».** 20.00 — **КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг СССР Касаба союзлари XVI съездида сўзлаган нутқида олға сурилган халқаро ҳаётнинг актуал проблемалари.** 20.20 — **Ғазал кечаси** (Фурқат). Кўрсатувни шоир Эркин Воҳидов олиб боради. 21.00 — **«Ахборот».** 21.20 — С. М. Киров номли Уш театрининг солисти Ойтожи Шабдонова ижро этади. 22.00 — **«Вақт»** (Москва). 22.30 — «Чигит экиш кундалиги». 22.40 — «Телевизион театр почтаси».

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — «30 ёшга тўлган кунда» (бадиий фильм). 20.30 — **Янгиликлар.** 20.45 — **«Кўзгуларда нур», «Қурувчилар».** Телевизион ҳужжатли фильмлар. 21.20 — Олий математика.

Радио

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 8.30 — Янги музикали ёзувлар. 9.15 — **«Табассум».** 11.15 — **Эрталабки салом** (Москва). 12.10 — **Узбекистан индустриальний.** 12.30 — Социалистик мусобақа ғолиблари учун концерт. 13.00 — Жамоатчи мухбирлар ёзадилар. 13.30 — Хатларингизни ўқиб (концерт). 14.00 — **Кўнлам—меҳнат билан кўркам.** 15.10 — «Саҳна шохсупаси» Юнус Ражабий. 17.00 — Халқаро театр кунига бағишланган эшиттириш. «Санъат пиллапояси». 17.40 — Дам олиш киноафишаси. 18.00 — **Халқаро шарҳловчилар даврасида** (Москва). 18.30— «Дўстлик тўлқинида». 19.00 — **Пионер ва ўқувчилар III-республика санъат байрамининг очилишидан репортаж.** 19.20 — **«Ёшлик»** радиостанциясининг программаси. 20.25 — Ҳ. Юсупова ва Р. Йўлдошева куйлайди. 21.00 — Янги музикали ёзувлар (такрорий). 22.00 — **«Табассум»** (такрорий). 22.45 — Ҳазил қўшиқлари. 23.15 — Дам олиш концерти.

СОВЕТ УЗБЕКИСТОНИ
Орган ЦК Компартии Узбекистана, Верховного Совета и Совета Министров Узбекской ССР
БИЗНИНГ АДРЕС: 700.000, ГСП, Тошкент, ЛЕНИН проспекти, 41 ✱ ТЕЛЕФОНЛАР: Коммутатор — 330249 дан 330258 гача Эълонлар — 338142
Р. 13126. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. Индекс 64583. Г. — 71.